

Pecyn Dogfen Cyhoeddus

Cyngor
sir ddinbych
denbighshire
County Council

At: Aelodau'r Pwyllgor Llywodraethu
Corfforaethol

Dyddiad: 9 Rhagfyr, 2014

Rhif Union: 01824712575

ebost: dcc_admin@denbighshire.gov.uk

Annwyl Gynghorydd

Fe'ch gwahoddir i fynychu cyfarfod y **PWYLLGOR LLYWODRAETHU CORFFORAETHOL, DYDD MERCHER, 17 RHAGFYR 2014 am 9.30 am yn YSTAFELL BWYLLGORA 1A, NEUADD Y SIR, RHUTHUN.**

Yn gywir iawn

G Williams
Pennaeth Gwasanaethau Cyfreithiol a Democraidd

AGENDA

1 YMDDIHEURIADAU

2 DATGAN CYSYLLTIAD (Tudalennau 5 - 6)

Dylai'r Aelodau ddatgan unrhyw gysylltiad personol neu gysylltiad sy'n rhagfarnu mewn unrhyw fater a nodwyd i'w ystyried yn y cyfarfod hwn.

3 MATERION BRYNS

Rhybudd o eitemau y dylid, ym marn y Cadeirydd, eu hystyried yn y cyfarfod fel materion brys yn unol ag Adran 100B(4) Deddf Llywodraeth Leol 1972.

4 COFNODION (Tudalennau 7 - 24)

Derbyn cofnodion cyfarfod y Pwyllgor Llywodraethu Corfforaethol a gynhaliwyd ar 5 Tachwedd 2014.

5 PROSES Y GYLLIDEV 2015/16 (Tudalennau 25 - 36)

Ystyried adroddiad gan y Pennaeth Cyllid ac Asedau sy'n rhoi diweddarriad ar y broses i gyflawni'r gyllideb refeniw ar gyfer 2015/16.

6 ADOLYGIAD SWYDDFA ARCHWILIO CYMRU O GYNLLUNIO ARIANNOL
(Tudalennau 37 - 52)

Derbyn adroddiad gan y Pennaeth Cyllid ac Asedau (copi'n ynghlwm) ar adroddiad terfynol Swyddfa Archwilio Cymru ar gynllunio a rheolaeth ariannol Sir Ddinbych.

7 CAFFAEL GWASANAETHAU ADEILADU - DIWEDDARIAD (Tudalennau 53 - 72)

Ystyried adroddiad gan y Pennaeth Archwilio Mewnol (copi ynghlwm) ar waith dilynol Archwilio Mewnol mewn perthynas â Chaffael Gwasanaethau Adeiladu.

8 CYNLLUN GWELLA LLYWODRAETHU (Tudalennau 73 - 82)

Ystyried adroddiad gan y Pennaeth Archwilio Mewnol (copi ynghlwm) sy'n rhoi'r wybodaeth ddiweddaraf am Gynllun Gwella Llywodraethu'r Cyngor sy'n deillio o 'ddatganiad llywodraethu blynnyddol' y Cyngor 2013/14 – 'Sicrhau llywodraethu da a gwelliant parhaus'.

9 TALIAD ARIANNOL I RAI SY'N GADAEL GOFAL - DIWEDDARIAD
(Tudalennau 83 - 90)

Derbyn diweddariad ar lafar ar gynnydd y Cynllun Gweithredu a gynhwysir yn yr adroddiad Archwilio Mewnol ar Daliadau Ariannol i'r Rheiny sy'n Gadael Gofal. (Mae copi o'r adroddiad a gyflwynwyd i'r Pwyllgor ar 5 Tachwedd 2014 ynghlwm).

10 ADBORTH O'R CYFARFOD CYDRADDOLDEB CORFFORAETHOL

Derbyn adroddiad ar lafar gan y Cyngorydd M.L. Holland ynglŷn â Chyfarfod Cydraddoldeb Corfforaethol.

11 RHAGLEN WAITH Y PWYLLGOR LLYWODRAETHU CORFFORAETHOL
(Tudalennau 91 - 94)

Ystyried Rhaglen Gwaith i'r Dyfodol y Pwyllgor (copi ynghlwm).

AELODAETH

Y Cynghorwyr

Joan Butterfield
Stuart Davies
Peter Duffy

Martyn Holland
Gwyneth Kensler
Jason McLellan

Aelod Lleyg

Paul Whitham

COPIAU I'R:

Holl Gynghorwyr er gwybodaeth
Y Wasg a'r Llyfrgelloedd
Cynghorau Tref a Chymuned

Mae tudalen hwn yn fwriadol wag

Cod Ymddygiad Aelodau

DATGELU A CHOFRESTRU BUDDIANNAU

Rwyf i,
(enw)

*Aelod /Aelod cyfetholedig o
(*dileuer un)

Cyngor Sir Ddinbych

YN CADARNHAU fy mod wedi datgan buddiant ***personol / personol a sy'n rhagfarnu** nas datgelwyd eisoes yn ôl darpariaeth Rhan III cod ymddygiad y Cyngor Sir i Aelodau am y canlynol:-
(*dileuer un)

Dyddiad Datgeli:

Pwyllgor (nodwch):

Agenda eitem

Pwnc:

Natur y Buddiant:

Llofnod

Dyddiad

Code of Conduct for Members

DISCLOSURE AND REGISTRATION OF INTERESTS

I, (name)

a *member/co-opted member of
(*please delete as appropriate)

Denbighshire County Council

CONFIRM that I have declared a ***personal / personal and prejudicial** interest not previously declared in accordance with the provisions of Part III of the Council's Code of Conduct for Members, in respect of the following:-
(*please delete as appropriate)

Date of Disclosure:

Committee (*please specify*):

Agenda Item No.

Subject Matter:

Nature of Interest:

Signed

Date

Eitem Agenda 4

PWYLLGOR LLYWODRAETHU CORFFORAETHOL

Cofnodion cyfarfod o'r Pwyllgor Llywodraethu Corfforaethol a gynhaliwyd yn Ystafell Bwyllgora 1A, Neuadd y Sir, Rhuthun, Dydd Mercher, 5 Tachwedd 2014 am 9.30 am.

YN BRESENNOL

Y Cynghorwyr J.M. McLellan (Cadeirydd), J. Butterfield, P.C. Duffy, M.L. Holland, G.M. Kensler a Mr P. Whitham (Aelod Lleyg).

Roedd y Cynghorwyr Julian Thompson-Hill a Barbara Smith yn bresennol fel arsylwyr.

HEFYD YN BRESENNOL

Pennaeth y Gwasanaethau Cyfreithiol, AD a Democrataidd(GW), Pennaeth Archwilio Mewnol (IB), Pennaeth Cymorth Cwsmeriaid ac Addysg (JW), Prif Gyfrifydd (RW), Swyddog Caffael Strategol Dros Dro (SA), Swyddog Gwella Corfforaethol (NK), Swyddog Cwynion Corfforaethol (COG), Cynrychiolwyr Swyddfa Archwilio Cymru (GB) a Gweinyddwr Pwyllgor (CIW).

1 YMDDIHEURIADAU

Y Cynghorwyr Stuart Davies a Hugh Irving.

2 DATGANIADAU O FUDDIANT

Eitem 6 ar yr Agenda: Adolygiad o'r Gofrestr Risg Corfforaethol – Datganwyd cysylltiad personol gan y Cynghorydd M.L. Holland. Y rheswm am y datganiad oedd mai ef oedd Cyfarwyddwr Asiantaeth Menter Sir Ddinbych.

3 MATERION BRYS

Yn unol â gofynion Adran 100B(4) Deddf Llywodraeth Leol 1972, nododd y Cadeirydd ei fwriad i gynnwys y mater canlynol i'w drafod oherwydd bod angen rhoi sylw brys iddo o dan ddarpariaethau Rhan II:-

(i) Adroddiadau Gwybodaeth: -

(a) Cynnydd ar Gynllun Sicrwydd Archwilio Mewnol Blynnyddol 2014/15 - Mewn ymateb i gwestiwn gan Mr P. Whitham yngylch yr hunanasesiad a gynhaliwyd gan Archwilio Mewnol, cytunodd y Pennaeth Archwilio Mewnol (PAM) y gellid cyflwyno'r Cynllun Gweithredu sy'n codi o'r asesiad o ran gwella'r gwasanaeth i'r cyfarfod Pwyllgor ym mis Ionawr, 2015.

(IB i Weithredu)

(b) Adrodd ar y Gwasanaeth Gorfodi Cyfraith Bwyd Anifeiliaid - Mewn ymateb i bryderon a godwyd gan Mr P. Whitham yngylch yr amserlen ar gyfer dosbarthu'r ddogfen, a'r angen posibl i godi proffil yr adroddiad, eglurodd yr AEI bod cyflwyniad

yr adroddiad yn rhan o broses i fynd i'r afael ag unrhyw Adroddiadau Rheoleiddio Allanol nodedig.

(ii) Gwahoddiad i Gwrs Llywodraethu Da

Hysbysodd HLHDS y Pwyllgor y byddai'n dosbarthu gwahoddiad, a gafwyd gan Swyddfa Archwilio Cymru, am enwebiadau ar gyfer pum cynrychiolydd i fynychu Cwrs Llywodraethu Da, a gynhelir yn Llanrwst ar 11 Rhagfyr 2014.

(GW i Weithredu)

4 COFNODION

(a) Cofnodion cyfarfod y Pwyllgor Llywodraethu Corfforaethol a gynhaliwyd ar 3 Medi 2014.

Materion yn codi:-

6. Adroddiad Blynnyddol y Pwyllgor Llywodraethu Corfforaethol - Hysbyswyd yr Aelodau y byddai Adroddiad Blynnyddol y Pwyllgor Llywodraethu Corfforaethol yn cael ei gynnwys ar Raglen Gwaith i'r Dyfodol y Cyngor ar gyfer y cyfarfod ar 3 Chwefror, 2015.

(JM (Cadeirydd) a GW i Weithredu)

5. Diweddariad Ysgol Uwchradd Catholig y Bendigaid Edward Jones - Mewn ateb i gwestiwn gan y Cadeirydd ynghylch y cais i gyflwyno'r adroddiad Archwilio Mewnol ar reolaeth ariannol ysgolion i'r Pwyllgor, cadarnhaodd y PAM y gellid cyflwyno'r adroddiad i gyfarfod y Pwyllgor ym mis Rhagfyr, 2014.

(IB i Weithredu)

PENDERFYNWYD – y dylid derbyn a chymeradwyo'r Cofnodion fel cofnod cywir.

(b) Cofnodion cyfarfod y Pwyllgor Llywodraethu Corfforaethol a gynhaliwyd ar 29 Medi 2014.

Materion yn codi:-

6. Cynllun Gwella Llywodraethu - Eglurodd y PAM y byddai'r diweddariad ar y cynnydd o ran y Strategaeth Caffael yn cael ei ymgorffori yn yr Adroddiad Diweddaru Adeiladu a Gwasanaethau sydd i'w gyflwyno i gyfarfod y Pwyllgor ym mis Rhagfyr, 2014.

(IB i Weithredu)

PENDERFYNWYD – y dylid derbyn a chymeradwyo'r Cofnodion fel cofnod cywir.

5 PROSES Y GYLLIDEB 2015/16

Roedd adroddiad, ac atodiad cyfrinachol, gan y Pennaeth Cyllid ac Asedau (PCA), a oedd yn rhoi diweddariad ar y broses i gyflawni'r gyllideb refeniw ar gyfer 2015/16, wedi ei ddosbarthu eisoes.

Cyflwynodd y PCA yr adroddiad a oedd yn rhoi diweddariad ar y broses i gyflwyno'r gyllideb refeniw ar gyfer 2015/16, a oedd wedi symud i'w ail gam ers y diweddariad diwethaf. Roedd Atodiad 1 yn dangos y darlun o broses y gyllideb, ac roedd tabl o ddigwyddiadau allweddol yn y broses wedi'i gynnwys yn yr adroddiad

Daeth y rownd gyntaf o weithdai cyllideb i gasgliad ar 22 Medi. Roedd llawer yn bresennol yn y gweithdai, gydag ystod eang o drafodaeth a nifer o gwestiynau yn cael eu gofyn. Gofynnwyd i Aelodau fynegi barn yngylch a ddylai cynigion arbed gael eu 'mabwysiadu', 'datblygu', neu eu 'gohirio'. Yn ogystal, aethpwyd ag Aelodau drwy gyllideb pob gwasanaeth a'u gwahodd i wneud sylwadau ar bob un. Cafodd cynigion y dynododd yr aelodau y buasent yn fodlon eu mabwysiadu eu cyflwyno i'r Cyngor Sir i'w cymeradwyo ar 9 Medi. Daeth y cynigion a gymerwyd i'r Cyngor fel arbedion Cam 1 i gyfanswm o £3.7m ar gyfer 15/16 ac £870k ar gyfer 16/17.

Roedd strategaeth cyllideb y Cyngor wedi nodi bwlch yn y gyllideb o hyd at £18m dros ddwy flynedd. Cafodd hyn ei lywio'n bennaf gan arwyddion y byddai setliad cyllido'r Cyngor yn cael ei dorri o 4.5%. Cafodd y Setliad Llywodraeth Leol Drafft ei gyhoeddi ar 8 Hydref, ac roedd y setliad wedi nodi y byddai'r gostyngiad arian parod i'r gyllideb yn 3.7% a oedd yn cyfateb i £5.3m. Gyda'r pwysau o ran costau, roedd yn rhaid i'r Cyngor ariannu'r bwlch yn y gyllideb ar gyfer 2015/16 a oedd bellach tua £8.2m ac amcangyfrifir y bydd tua £8.8m yn 2016/17. Amlygodd y CA bwysau posibl a allai godi o ganlyniad i addasiadau, i mewn ac allan, sy'n gysylltiedig â chyllid grant penodol. Cyfeiriwyd yn benodol at yr effaith o amgylch y Gronfa Gydweithredu Rhanbarthol ar gyfer y rhaglen Gofal Cymdeithasol. Ar gais y Cadeirydd, cytunodd y CA i ddarparu manylion am y goblygiadau ar y gyllideb mewn perthynas â phwysau'r cyllid grant.

Roedd ail gam proses y gyllideb bron wedi'i gwblhau. Roedd aelodau wedi nodi cynigion a oedd yn gyfanswm o £3.2m ar gyfer 2015/16 ac £1.8 miliwn ar gyfer 2016/17 a fyddai'n ceisio cymeradwaeth ym mis Rhagfyr. Os byddai'r holl gynigion a gymerwyd i'r gweithdy terfynol ym mis Hydref yn cael eu hargymhell i'w cymeradwyo, yna byddai'r cyfansymiau yn £4.0m ar gyfer 2015/16 a £2.1m ar gyfer 2016/17 o Gam 2.

Byddai cynigion Cam 2 yn cael eu cyflwyno i'r Cabinet ac yna i'r Cyngor i'w cymeradwyo ym mis Rhagfyr. Byddai Cam 3 yn ystyried cynigion terfynol i gydbwyso cyllideb 2015/16, gan gynnwys opsiynau ar gyfer Treth y Cyngor ac unrhyw ddefnydd o gronfeydd wrth gefn. Byddai'r materion hyn yn cael eu trafod yng Ngweithdy'r Aelodau ym mis Rhagfyr cyn cael cymeradwaeth derfynol ym mis Chwefror. Byddai Cam 3 o'r broses hefyd yn parhau i ddatblygu opsiynau arbedion ar gyfer 2016/17. Roedd manylion y broses ymgynghori a fabwysiadwyd yng nghyswilt y toriadau yn y gyllideb wedi cael eu crynhoi yn yr adroddiad.

Cyfeiriodd y Cadeirydd at gylch gwaith y Pwyllgor i archwilio'r broses gosod cyllideb y teimlai ei fod wedi bod yn agored ac yn dryloyw. Fodd bynnag, roedd wedi bod yn

ymwybodol o faterion a godwyd mewn perthynas â'r Adolygiad o Wasanaethau Cynghori ar Les. Tynnodd sylw at y goblygiadau ar gyfer defnyddwyr gwasanaethau a'r gymuned ehangach, y risgiau a nodwyd yng ngweithdy cyllideb mis Gorffennaf ynghylch diswyddiadau, a'r Flaenoriaeth Gorfforaethol i wella'r economi leol.

Cyfeiriwyd at yr adolygiad a gynhaliwyd gan wahanol Grwpiau, gan gynnwys sefydliadau trydydd sector. Cwestiynodd y Cadeirydd y rheswm dros ystyried dim ond un o'r modelau o dan yr adolygiad a gyflwynwyd i'r Aelodau er trafodaeth. Amlinelloedd y CA y broses a ddefnyddiwyd ac a fabwysiadwyd ar gyfer ystyried opsiynau, a chytunodd i ddarparu copi o'r adroddiad Adolygiad o Wasanaethau Cynghori ar Les i Aelodau'r Pwyllgor. Cytunodd yr Aelodau y dylai'r adolygiad o'r broses a ddefnyddiwyd o ran yr Adolygiad Gwasanaethau Cynghori Lles gael ei wneud gan y Pwyllgor, ynghyd â chynigion yn ymwneud â Hawliau Tramwy a oedd wedi'u hamlygu gan y Cynghorydd G.M. Kensler.

Teimlai Mr P. Whitham, gan fod cylch gwaith y Pwyllgor yn cynnwys adolygu risgiau, ac y byddai risg cynhenid sy'n deillio o'r broses o bennu cyllideb, y gellid cymryd y cyfle i sicrhau bod y broses yn gadarn a bod yr wybodaeth a roddir i Aelodau i wneud penderfyniadau yn briodol.

Darparodd y CA fanylion am y risgiau sy'n deillio o weithredu penderfyniadau a wnaed o ran y broses o bennu cyllideb a thoriadau 2015-16 a 2016-17. Cadarnhaodd fod mecanwaith ar waith i ailymweld â thoriadau a nodwyd, a oedd yn cynnwys adroddiadau misol i'r Cabinet, a rhoddodd hyn y cyfle i nodi unrhyw ddiffyg cyflawniad.

Mewn ymateb i gwestiwn gan y Cynghorydd G.M. Kensler, cytunodd y CA y gellid darparu rhestr o wasanaethau wedi'u craffu gan y gweithdai cyllideb, gan gynnwys dyddiadau. Eglurodd hefyd y gallai taliadau ar gyfer casglu gwastraff gwyrdd gael eu cynnwys o fewn biliau treth gyngor y trigolion sydd am ddefnyddio'r gwasanaeth.

Amlinelloedd yr HLHDS ddiben y broses Rhyddid a Hyblygrwydd, i herio gwasanaethau ynghylch y modd y maent yn darparu gwasanaethau, ac yna cyflwyno opsiynau i Aelodau i gynorthwyo gyda'r broses o wneud penderfyniadau o ran y gyllideb. Roedd Aelodau hefyd wedi cael gwybodaeth lawn ar gyllidebau gwasanaeth er mwyn iddynt allu ceisio gwybodaeth ychwanegol neu awgrymu mesurau amgen. Cyfeiriodd at Brotocol y Gyllideb a oedd wedi ei gytuno gan y Cyngor ar 4 Tachwedd, 2014 a roddodd y cyfle i Aelodau archwilio awgrymiadau eraill.

Eglurodd y Cadeirydd bod ganddo ef ac Aelodau'r Pwyllgor bryderon ynghylch rhai o elfennau proses y gyllideb o ran darparu gwybodaeth ar wahanol fodelau o ddarpariaeth a ddaw o ryddid a hyblygrwydd. Cytunodd Aelodau'r Pwyllgor â'r awgrym canlynol a gyflwynwyd gan yr HLHDS, sef: -

Er mwyn profi a cheisio sicrwydd ynghylch tryloywder proses y gyllideb, mae'r Pwyllgor yn gofyn am ragor o wybodaeth am opsiynau amgen a ystyriwyd yn ystod y safbwytiau am Hawliau Lles, fel enghraifft gynrychioliadol. Cytunodd yr Aelodau hefyd y dylid cynnwys cynnig yr Hawliau Tramwy.

Ar gais y Cadeirydd, cytunodd y CA y dylid darparu gwybodaeth mewn perthynas â grantiau.

PENDERFYNWYD - bod y Pwyllgor Llywodraethu Corfforaethol: -

- (a) *yn derbyn ac yn nodi cynnwys yr adroddiad.*
- (b) *yn ceisio rhagor o wybodaeth am opsiynau amgen a ystyriwyd yn ystod y safbwytiau am Hawliau Lles a Hawliau tramwy, fel enghreifftiau cynrychioliadol.*
- (c) *yn gofyn bod y CA yn rhoi manylion am y goblygiadau ar y gyllideb mewn perthynas â'r pwysau cyllid grant, ac*
- (d) *yn cytuno y gellid darparu rhestr o wasanaethau wedi'u craffu gan y gweithdai cyllideb, gan gynnwys dyddiadau.*

(RW i weithredu)

6 ADOLYGIAD COFRESTR RISG CORFFORAETHOL

Adroddiad gan y Pennaeth Busnes, Cynllunio a Pherfformio (HBPP), a ofynnodd i ystyried y fersiwn wedi'i ddiweddar u'n ffurfiol o'r Gofrestr Risgiau Corfforaethol (CRR) y cytunwyd arno ym Mriff y Cabinet, a ddosbarthwyd ynghynt.

Gyda chymorth cyflwyniad PowerPoint, oedd yn rhoi manylion am y system VERTO sydd ar gael i'r holl Aelodau ar Fewnrwyd y Cyngor, darparodd y Swyddog Gwella Corfforaethol (CIO) grynodeb manwl o'r adroddiad.

Galluogodd y CRR i'r cyngor reoli'r tebygolrwydd ac effaith y risgiau roedd yn eu hwynebu drwy werthuso effaith unrhyw weithredoedd cyfredol i liniaru risg, a chofnodi dyddiadau cau a chyfrifoldebau ar gyfer gweithredoedd pellach a ddylai sicrhau rheolaeth well. Cafodd ei ddatblygu gan CET ac yn eiddo iddynt, ac roedd y broses adolygu wedi cael ei nodi yn yr adroddiad.

Cafodd y Gofrestr ei gwirio'n ffurfiol gan y Cabinet a gan CET ddwywaith y flwyddyn. Byddai unrhyw risgiau newydd neu gynyddol sylweddol a nodwyd yn cael eu cyflwyno i'r Tîm Rheoli Corfforaethol, drwy'r Tîm Gwella Corfforaethol. Yna, byddai CET yn penderfynu a ddylid cynnwys y risg yn y CRC.

Yn dilyn pob adolygiad ffurfiol o'r Gofrestr, byddai'r ddogfen ddiwygiedig yn cael ei chyflwyno i'r Pwyllgor Llywodraethu Corfforaethol. Byddai'r gweithredoedd a nodir er mwyn delio â risgiau corfforaethol yn cael eu cynnwys mewn Cynlluniau Gwasanaethau, lle y bo'n briodol, a fyddai'n galluogi i'r Pwyllgor Archwilio Perfformiad fonitro cynnydd. Dylid amlyu unrhyw faterion perfformiad mewn perthynas â darparu'r digwyddiadau fel rhan o broses Herio Perfformiad Gwasanaethau.

Roedd Archwiliad Mewnol y Cyngor (IA) yn darparu sicrwydd annibynnol ar effeithiolrwydd dulliau rheoli mewnol a'r dulliau sydd wedi'u gosod er mwyn lliniaru risgiau yn y cyngor. Roedd hefyd yn cynnig her annibynnol i sicrhau bod egwyddorion a gofynion rheoli risg yn cael eu defnyddio'n gyson ym mhob rhan o'r

Cyngor. Roedd Gwasanaethau Archwilio Mewnol hefyd yn defnyddio gwybodaeth o'r gwasanaethau a'r Gofrestr Risg Corfforaethol er mwyn penderfynu ar eu raglen gwaith i'r dyfodol.

Cyfeiriodd y CIO at Atodiad 1 yr adroddiad a oedd yn cynnwys y prif newidiadau a wnaed i'r Gofrestr Risg Gorfforaethol, ynghyd ag unrhyw bwyntiau o bwys. Darparwyd crynodeb o'r Camau Gweithredu canlynol gan y CIO: -

- Diwygiad i DCC007: 'Y risg bod gwybodaeth hanfodol neu gyfrinachol yn cael ei cholli neu ei datgelu'.
- Risg newydd, DCC027: 'Ni chaiff y risg bod y penderfyniadau sy'n angenrheidiol i alluogi darpariaeth o gyllideb gytbwys ei gymryd neu ei weithredu yn ddigon cyflym'.
- Risg newydd, DCC029: 'Risg o her Iwyddiannus ein bod yn amddifadu pobl o'u rhyddid yn anghyfreithlon'.

Ymatebodd y CIO i gwestiynau gan Aelodau, ac amlygwyd y materion canlynol: -

- DCC013: 'Y risg o rwymedigaethau ariannol ac enw da sylweddol yn deillio o reoli sefydliadau o Hyd Braich'. Cwestiynodd y Cyngorydd G.M. Kensler ddyddiad cyflwyno disgwyliedig o fis Mawrth 2015 ar gyfer y toriadau arfaethedig i'r gyllideb. Cadarnhaodd y CIO fod y risg a nodwyd yn ymwneud â rheolaeth y sefydliad.
- DCC018: 'Y risg na fydd buddiannau rhaglen a phrosiect yn cael eu gwireddu'n llawn'. Cadarnhaodd y COI fod y cam gweithredu wedi sicrhau bod y prosiectau a weithredir yn gwireddu'r manteision y cytunwyd gan yr Achos Busnes yn wreiddiol.
- DCC021: 'Y risg nad yw partneriaethau a rhngwynebau effeithiol rhwng Bwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr a Chyngor Sir Ddinbych (CSDd) yn datblygu, gan arwain at camleoliad sylweddol rhwng cyfeiriad strategol a gweithredol Bwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr a Chyngor Sir Ddinbych'. Cadarnhaodd y CIO y byddai'r risg yn cael ei adolygu ym mis Mawrth neu fis Ebrill, 2015.
- DCC028: 'Y risg bod y gwasanaethau rydym yn eu graddio yn ôl yn cael mwy o effaith negyddol na'r disgwyl'. Eglurwyd y byddai'r risg iau lliniarol yn cael eu cyflwyno i'r Pwyllgor yn dilyn cyfnod o chwe mis. Mewn ymateb i bryderon a fynegwyd y gallai'r tri risg gweddilliol coch a nodwyd fod yn destun adroddiadau rheolaidd, darparodd yr HIA fanylion am y cylch gwaith Archwilio Mewnol wrth fonitro risg iau gweddilliol uchel.

Darparodd yr HLHDS fanylion yn ymwneud â rôl a chylch gwaith y Pwyllgor Llywodraethu Corfforaethol, sef sicrhau bod proses a gweithdrefn Rheoli Risg priodol ar waith, ac y byddai rheoli risg iau unigol yn swyddogaeth craffu ar berfformiad. Cadarnhaodd y gellid argymhell materion gan y Pwyllgor Llywodraethu Corfforaethol ar gyfer craffu.

PENDERFYNWYD - bod y Pwyllgor Llywodraethu Corfforaethol: -

(a) nodi'r hyn a ddilëir, ychwanegiadau a newidiadau i'r Gofrestr Risg Gorfforaethol, ac

(b) yn gofyn bod sylwadau'r Aelodau yn ystod y ddadl yn cael eu nodi'n unol â hynny.

(GW ac NK i Weithredu)

Hysbysodd y Cadeirydd y Pwyllgor y byddai'r eitemau ar yr agenda sy'n weddill yn cael eu cymryd yn y drefn ganlynol:- 9, 10, 11, 12, 7, 8, 13, 14, 15.

7 TALIAD ARIANNOL I RAI SY'N GADAEL GOFAL - DIWEDDARIAD

Adroddiad gan y Pennaeth Archwilio Mewnol (HIA) (mae copi yn amgaeedig) sy'n rhoi'r wybodaeth ddiweddaraf am y cynnydd gyda'r cynllun gweithredu a gynhwyswyd yn yr adroddiad Archwilio Mewnol ar Daliadau Ariannol i'r Rheini sy'n Gadael Gofal a gyhoeddwyd ym mis Mawrth 2014.

Roedd adroddiad wedi'i gyhoeddi gan Archwilio Mewnol ar Daliadau Ariannol i'r Rheini sy'n Gadael Gofal ym mis Mawrth 2014, a oedd wedi cynnwys Cynllun Gweithredu gyda phedwar Mater Cymedrol ac 14 o gamau gweithredu i fynd i'r afael â nhw. Ar 15 Ebrill 2014, mynegodd y Pwyllgor rai pryderon o ran bod y broses dalu bresennol yn anghynaladwy ac felly bu i'r Pwyllgor ofyn i Archwilio Mewnol gynnal adolygiad dilynol ac adrodd yn ôl iddynt.

Rhoddodd Atodiad 1 ddiweddarriad ar gynnydd y cynllun gweithredu a ddangosodd mai dim ond pump o'r camau gweithredu oedd wedi eu cwblhau, gyda thri arall ar y gweill. Nid roddwyd sylw i chwech o'r camau gweithredu, gan gynnwys y prif fater a godwyd (Mater 1), a oedd yn gofyn am adolygiad llawn o'r broses ar gyfer gwneud taliadau i bobl sy'n gadael gofal. Yn dilyn trafodaethau cychwynnol, ni fu unrhyw gyswilt rhwng y Gwasanaethau Cymdeithasol a Refeniw a Budd-daliadau er mwyn trafod dull corfforaethol. Roedd y diffyg cynnydd o ran y mater allweddol hwn hefyd wedi cael effaith ar faterion eraill o fewn y cynllun gweithredu. Bydd Archwilio Mewnol yn cynnal adolygiad pellach ym mis Ionawr 2015.

Cytunodd y Cadeirydd â'r farn a fynegwyd gan y pennawd gweithredu, nad oedd cyfarfod wedi ei gynnal rhwng y Pennaeth Refeniw a Budd-daliadau a'r Rheolwr Gwasanaeth - Plant sy'n Derbyn Gofal, wedi cael effaith andwyol ar rai o'r camau gweithredu eraill a nodwyd. Mynegwyd pryderon ynghylch y diffyg cynnydd o ran gweithredu'r camau y cytunwyd arnynt, a methiant i gwrdd â therfynau amser, gan y Pwyllgor, a chyfeiriwyd yn benodol at Rif Gweithredu 1 heb ei gwblhau. Awgrymodd y dylai mwy o fanylion cefndir a chyd-destun gael eu darparu gan y Gwasanaethau Cymdeithasol ar yr effaith roedd y diffyg camau gweithredu yn ei gael ar y defnyddwyr gwasanaeth. Cadarnhaodd yr HIA fod y broses bresennol a ddefnyddiwyd wedi cael ei nodi fel hen-ffasiwn ac angen ei adolygu.

Cefnogodd y Pwyllgor awgrym y Cynghorydd J. Butterfield y dylid gwahodd y Pennaeth Refeniw a Budd-daliadau a'r Rheolwr Gwasanaeth - Plant sy'n Derbyn Gofal i fynychu'r Pwyllgor Llywodraethu Corfforaethol ym mis Rhagfyr 2014 i egluro'r diffyg cynnydd a rhoi sicrwydd bod y cynllun gweithredu bellach ar waith. Gofynnodd yr Aelodau bod adroddiad pellach yn cael ei gyflwyno i'r Pwyllgor gan ddarparu mwy o fanylion a chyd-destun ar yr effaith roedd y diffyg gweithredu yn ei gael ar y defnyddwyr gwasanaethau.

PENDERFYNWYD - bod y Pwyllgor Llywodraethu Corfforaethol: -

- (a) *yn derbyn yr adroddiad.*
- (b) *yn cytuno i wahodd y Pennaeth Refeniw a Budd-daliadau a'r Rheolwr Gwasanaeth - Plant sy'n Derbyn Gofal i fynychu cyfarfod y Pwyllgor Llywodraethu Corfforaethol ar 17 Rhagfyr, 2014, ac*
- (c) *yn gofyn bod adroddiad pellach yn cael ei gyflwyno i'r Pwyllgor er mwyn darparu mwy o fanylion a chyd-destun ar yr effaith roedd y diffyg gweithredu yn ei gael ar ddefnyddwyr gwasanaethau.*

(IB i Weithredu)

8 POLISI TWYLL A LLYGREDD

Mae adroddiad gan Bennaeth y Gwasanaethau Cyfreithiol, AD a Democraidd (HLHDS) wedi'i ddosbarthu'n flaenordol.

Cyflwynodd yr HLHDS yr adroddiad ac eglurodd fod y Cyngor yn cyflogi dros 4,000 o staff ac yn gwario tua £250 miliwn y flwyddyn. Comisiynodd a darparodd amrywiaeth eang o wasanaethau i unigolion a chartrefi ac mae wedi gweithio gydag ystod eang o sefydliadau yn y sectorau preifat, cyhoeddus a gwirfoddol.

Tynnodd sylw at y risg barhaus o golled o ganlyniad i dwyll a llygredd o ffynonellau mewnol ac allanol, a'r risg o Iwgrwobrwyd wrth i'r Cyngor ddarparu a chaffael nwyddau, gwaith a gwasanaethau. Cafodd systemau cymesur eu cyflwyno i leihau'r risgiau a chafodd y rhain eu hadolygu'n gyson. Cafodd y systemau a'r gweithdrefnau eu nodi yn y canllawiau ym mharagraff 5.12.

Cafodd Polisi diwygiedig drafft, Atodiad 1, a oedd yn ddogfen hir sengl, ei rannu'n ddwy ddogfen. Roedd Atodiad 1 yn ddatganiad o Bolisi yn cynnwys y prif egwyddorion y byddai'r Cyngor yn mynd i'r afael â thwyll, llwgrwobrwyd a llygredigaeth. Roedd Atodiad 2 yn ddogfen gyfarwyddyd yn egluro cefndir a'r polisiau a'r gweithdrefnau sydd ar waith i gefnogi'r Polisi. Darparodd yr HLHDS grynodeb manwl o gynnwys yr Atodiadau.

Pwysleisiodd bwysigrwydd bod unrhyw bolisi sy'n honni i wrthsefyll y bygythiad o dwyll a llygredd yn cael ei gadw'n gyfoes a'i adolygu yng ngoleuni datblygiadau deddfwriaethol, technolegol a phroffesiynol newydd. Byddai'r polisi yn cael ei adolygu bob tair blynedd hyd nes ceid unrhyw newidiadau penodol mewn deddfwriaeth. Eglurwyd y byddai'r Adran Gwaith a Phensiynau yn cynnal gwasanaeth unigol ymchwilio i dwyll o fis Ebrill, 2015 ac y byddai'r Polisi yn cael ei ddiwygio yn unol â hynny.

Cafodd teitl y polisi ei ddiwygio i gynnwys cyfeiriad at Iwgrwobrwyd, er mwyn ystyried newidiadau i ddeddfwriaeth a ddaeth yn sgil Deddf Llwgrwobrwyd 2010. Ystyriwyd canllawiau arfer gorau gan y canllawiau hefyd, megis y CIPFA - "Llyfr Coch 2 - Rheoli'r Risg o Dwyll".

Darparodd y Datganiad Polisi a'r gweithdrefnau ategol neges glir na fyddai'r Cyngor yn goddef unrhyw amhriodoldeb gan weithwyr, Aelodau Etholedig na sefydliadau trydydd parti. Cadarnhaodd yr HLHDS ei bod yn bwysig cynnal gwyliadwriaeth a bod yr holl weithwyr, Aelodau Etholedig a phartneriaid yn ymwybodol o'r broses ar gyfer adrodd am bryderon neu amheuon. Mae Atodiad 2 yn rhoi cyngor clir ar y broses adrodd. Cafwyd datganiad clir o ymrwymiad y Cyngor i gymryd camau gorfodi cadarn lle caiff gweithgaredd anghyfreithlon neu lygredig ei ganfod. Cadarnhawyd y byddai'r Cyngor yn parhau i addasu a mabwysiadu dull rhagweithiol i atal gweithgareddau twyllodrus, ac y byddai Archwilio Mewnol yn cynnal adolygiad blynyddol o effeithiolrwydd o rheolaethau.

Mewn ymateb i awgrym gan y Cyngorydd H.L. Holland y dylid gwneud bwriad y Cyngor i ddelio ag unrhyw gamymddygiad cysylltiedig yn gliriach ac yn fwy cadarn, cytunodd yr HLHDS bod angen diwygio Rhif 8 o'r Datganiad Polisi, Tudalen 55, i ddarllen "Nid yw'r Cyngor yn cymryd rhan, ac ni fydd yn cymryd rhan, yn anuniongyrchol neu fel arall, mewn unrhyw weithgarwch sy'n annog llwgrwobrwy. Mae'r Cyngor yn ymrwymedig i atal, osgoi a darganfod llwgrwobrwy. A gall Rhif 9 gael ei gynnwys i ddarllen "Nid yw'r Cyngor yn goddef dim twyll, lladradd, llygredd na llwgrwobrwy".

Mewn ymateb i gwestiwn gan Mr P. Whitham, cytunodd yr HLHDS y dylid diwygio cyfeiriad at Aelodau Etholedig yn Atodiad 2 i gynnwys Aelodau Cyfetholedig, neu gynnwys diffiniad o Aelodau. Nododd Mr Whitham hefyd nad oedd unrhyw gyfeiriad at Lwgrwobrwy, dim ond at Dwyll a Llygredd, ar Dudalen 18 o Atodiad 1 a Thudalen 32 o Atodiad 3.

PENDERFYNWYD - bod y Pwyllgor Llywodraethu Corfforaethol, yn amodol ar y materion a godwyd, yn nodi cynnwys y Polisi Gwrth Dwyll, Llwgrwobrwy aeth a Llygredd drafft ac yn ei argymhell i'w gymeradwyo gan y Cabinet.

(GW i Weithredu)

9 RHEOLAU'R WEITHDREFN GONTRACTAU

Roedd adroddiad gan y Rheolwr Caffael Strategol Dros Dro (ASPM) eisoes wedi'i ddosbarthu.

Cyflwynodd yr adroddiad y Rheolau Gweithdrefn Contractau drafft i'r Pwyllgor Llywodraethu Corfforaethol ar gyfer ei adolygu a rhoi sylwadau arno cyn ei gyflwyno i'r Cyngor llawn i'w gymeradwyo ar 9 Rhagfyr 2014, fel y mae'r manylion yn dangos yn Atodiad 1 o'r adroddiad.

Nid oedd y Rheolau Gweithdrefnau Contract presennol wedi cael eu hadolygu'n llawn ers eu mabwysiadu yn 2004. Roedd y ddogfen wedi caei ei hadolygu gan y Rheolwr Caffael Strategol Dros Dro a Dirprwy Swyddog Monitro yn unol â deddfwriaeth gyfredol a'r gweithdrefnau caffael arferion gorau diweddaraf.

Mae ychwanegu cymalau sy'n gwneud ystyried cymalau Budd i'r Gymuned ym mhob contract uwchlaw £2,000,000 wedi cyfrannu at flaenoriaeth y Bwrdd

Uchelgais Economaidd a Chymunedol. Yr isaf yw'r trothwyon ariannol, byddai'n galluogi i fwy o gyfleoedd gwerth tendro llai i gael eu hysbysebu a fyddai'n caniatáu i fusnesau bach a chanolig lleol i fod yn fwy ymwybodol o gyfleoedd. Cynhaliwyd ymgynghoriad gyda'r holl feisydd Gwasanaeth o ran adolygu Rheolau Gweithdrefn y Contractau. Roedd yr holl sylwadau wedi cael eu hadolygu a'u hystyried lle bo'n briodol ac yn berthnasol i ofynion y ddogfen.

Cadarnhaodd ASPM y gallai'r brif risg godi o Adrannau nad ydynt yn cydymffurfio â'r Rheoliadau Gweithdrefn Contractau newydd a all amharu ar Reolau Caffael y DU a'r UE. Byddai rhaglen hyfforddi'n cael ei darparu ar gyfer pob maes gwasanaeth yn dilyn gweithredu'r dogfennau diwygiedig i ddiffinio ei gofynion a'r goblygiadau o beidio â chydymffurfio. Roedd y Rheolau Gweithdrefn Contractau diwygiedig, Atodiad 1, a chrynodeb o'r newidiadau allweddol, Atodiad 2, wedi eu cynnwys gyda'r adroddiad.

Ymatebodd ASPM i gwestiwn gan y Cyngorydd M.L. Holland a rhoddodd fanylion rheolaethau'r weithdrefn gymeradwyo. Cadarnhaodd bod newidiadau i'r system rheoli gwybodaeth ar gyfer ysgolion wedi eu cyflwyno yn ddiweddar, ac eglurodd y byddai gwerthuso tendrau, o ran y pris ac ansawdd, o fewn cylch gwaith y Rheolwr Prosiect.

Cytunodd yr ASPM i ddarparu ymateb i Mr P. Whitham mewn perthynas â materion sy'n ymwneud ag agregau.

Mewn ymateb i gwestiwn gan Mr P. Whitham, cytunwyd y byddai cynnig o hyfforddiant i Aelodau Etholedig o ran Rheolau Gweithdrefn Contractau, gan gynnwys arddangosiad o'r system, yn cael ei gynnwys yn yr adroddiad i'w gyflwyno i'r Cyngor.

Ymatebodd yr ASPM i gwestiynau gan y Cyngorydd G.M. Kensler a rhoddodd fanylion y Rhestr Gymeradwy o Contractwyr, a oedd yn anhylaw ac a fydd yn dirwyn i ben ym mis Ebrill, 2016 a'i ddisodli gan gytundebau fframwaith gyda nifer llai o gyflenwyr.

Darparodd yr HLHDS fanylion am y broses ar gyfer gwerthu neu gaffael tir. Eglurodd y byddai Priswyr Cymwysedig yn Adran Ystadau'r Cyngor yn cynghori ar y dulliau priodol ar gyfer ymdrin â materion o'r fath. Cadarnhawyd y byddai'r holl drafodion yn destun proses prisiad proffesiynol. Eglurodd y Cyngorydd J. Thompson-Hill bod gweithdrefn gwaredu ar waith, a oedd yn cynnwys Cynllun Dirprwyo, a oedd y tu allan i gylch gwaith y Rheolau Diogelu Defnyddwyr.

PENDERFYNWYD - bod y Pwyllgor Llywodraethu Corfforaethol:-

- (a) yn nodi ac yn derbyn y Rheolau Gweithdrefn Contractau diwygiedig ac yn awdurdodi eu cyflwyno i'r Cyngor llawn i'w cymeradwyo ym mis Rhagfyr, 2014.
- (b) yn cytuno bod y cynnig o hyfforddiant i Aelodau Etholedig o ran Rheolau Gweithdrefn Contractau yn cael eu cynnwys yn yr adroddiad i'w gyflwyno i'r Cyngor, ac
- (c) yn gofyn i'r ASPM ddarparu ymateb i Mr P. Whitham mewn perthynas â materion sy'n ymwneud ag agregau.

(SA i Weithredu)

10 EICH LLAIS - DEFNYDDIO ADBORTH CWSMERIAID

Roedd adroddiad gan Benaueth Cefnogaeth Cwsmeriaid ac Addysg (PCChA), a ddarparodd drosolwg o weithgareddau ymgysylltu â chwsmeriaid ar draws yr Awdurdod ac enghreifftiau penodol o wasanaethau sy'n defnyddio adborth cwsmeriaid i gynllunio a darparu gwasanaethau wedi cael ei ddosbarthu'n flaenorol.

Cafodd yr adroddiad ei gyflwyno yn dilyn trafodaeth yn y Pwyllgor Archwilio Perfformiad ynglŷn â sut yr ymatebodd yr Awdurdod i adborth cwsmeriaid a gweithredu yn sgil hynny. Cadarnhawyd y dylai parhau i chwilio am ffyrdd i wella gwasanaethau fod yn rhan hanfodol o weithgarwch y busnes. Roedd y defnydd o adborth gan gwsmeriaid a gafwyd, a oedd yn cynnwys cwynion, canmoliaeth ac awgrymiadau, yn darparu cyfleoedd i wella cynllun a darpariaeth gwasanaethau, gan feithrin hyder y cyhoedd bod yr Awdurdod yn nodi ac yn gweithredu ar adborth gan gwsmeriaid.

Gofynnwyd i bob gwasanaeth ddarparu enghreifftiau o'r mecanwaith a ddefnyddir ganddynt i ymgysylltu â'u cwsmeriaid, gan ganolbwytio'n benodol ar ddefnyddio adborth wrth gynllunio a darparu gwasanaethau. Cafodd manylion am y broses eu darparu yn Atodiad 1 yr adroddiad. Roedd ymgynghoriadau'n cynnwys adroddiadau misol i'r Uwch Dîm Arweinyddiaeth, gan adrodd yn ôl bob chwarter i'r Pwyllgor Archwilio Perfformiad, ac adroddiadau blynyddol i'r Pwyllgor Llywodraethu Corfforaethol.

Ymatebodd y PCChA i gwestiwn gan y Cynghorydd J. Butterfield ac eglurodd y broses a fabwsiadwyd, drwy'r Penaethiaid Gwasanaeth perthnasol, ar gyfer ymgysylltu â Threfi a Chyngorau Cymunedol a Grwpiau o Gwsmeriaid i fynd i'r afael â materion lefel gwasanaeth. Tynnwyd sylw at ddatblygiad y gwasanaeth EMMA a Chalendr Digwyddiadau'r Holl Aelodau, drwy ddefnyddio adborth gan Grŵp Ymwybyddiaeth o Hyfforddiant i Aelodau.

PENDERFYNWYD - bod y Pwyllgor Llywodraethu Corfforaethol yn derbyn yr adroddiad ac yn nodi defnydd yr Awdurdod o adborth cwsmeriaid.

11 ADRODDIAD BLYNYDDOL EICH LLAIS 2013/14

Roedd adroddiad gan y Pennaeth Cwsmeriaid a Chefnogaeth Addysg (PCChA), a ddarparodd trosolwg o'r adborth a gafwyd drwy bolisi adborth cwsmeriaid Sir Ddinbych 'Eich Llais' yn ystod y cyfnod 01/04/13 i 31/03/14, wedi'i ddosbarthu'n flaenorol. Nid oedd yr adroddiad yn cynnwys data Gwasanaethau Cymdeithasol a gafodd ei adrodd ar wahân.

Eglurodd y PCChA fod adrodd am gwynion yn cael ei annog ac nad oedd cwynion yn cael eu hystyried yn negyddol gan eu bod yn gyfle i wella'r gwasanaeth a ddarperir. Cyflwynodd yr adroddiad drosolwg o'r nifer a'r mathau o adborth a

gafwyd yn ystod 2013/14, a'r wybodaeth ynglŷn ag Adroddiad Blynnyddol Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru a'r llythyr ategol.

Cafodd y penawdau canlynol ar gyfer 2013/14 eu cynnwys yn Atodiad 1:-

- Cofnodwyd cyfanswm o 510 o gwynion - gostyngiad o 8% o gymharu â'r flwyddyn flaenorol lle cafwyd 556 cwyn.
- Yn ystod y flwyddyn, ymatebwyd i 96% (488/510) o'r cwynion o fewn terfynau amser 'Eich Llais'. Roedd hyn yn welliant o gymharu â ffigur 2012/13 o 93% ac roedd yn rhagori ar y targed corfforaethol o 95%.
- Lleihodd nifer y cwynion a ddeliwyd â hwy'n llwyddiannus ar gam 1 o 94% y llynedd i 91%.
- Cafodd cyfanswm o 749 o ganmoliaethau eu cofnodi. Gostyngiad o 9% o gymharu â'r flwyddyn flaenorol lle cafwyd 820 canmoliaeth.
- Cofnodwyd cyfanswm o 67 o awgrymiadau, sef cynnydd o 319% o gymharu â chyfanswm y flwyddyn flaenorol o 16. Byddai'r maes hwn yn cael ei hyrwyddo i annog mwy o adborth er mwyn llunio ein gwasanaethau.

Gwnaed tri deg chwech o gwynion i'r Ombwdsmon yn ystod 2013/14, a oedd yn uwch na chyfartaledd Awdurdod Lleol Cymru, fel y nodir yn Atodiad 2. Nid oedd hyn yn destun pryder gan mai dim ond dwy gŵyn yn ymwneud â Gwasanaethau Cymdeithasol a gafodd eu hymchwilio gan yr Ombwdsmon, a oedd yn cyfateb i gyfartaledd Awdurdod Lleol Cymru. Cyhoeddwyd un adroddiad Adran 21 a oedd yn ymwneud â Gwasanaethau Cymdeithasol i Oedolion. Cafodd crynodebau o'r cwynion eu cynnwys yn Atodiad 3.

Gwnaed pedwar cwyn am Aelodau yn torri'r Cod Ymddygiad yn ystod 2013/14, yr un nifer â'r llynedd, fel y nodwyd yn Atodiad 4. Roedd ymgynghori yn cynnwys cyflwyno adroddiadau misol i'r UDA, adrodd yn chwarterol i'r Pwyllgor Craffu Perfformiad ac Adroddiad Blynnyddol i'r Pwyllgor Llywodraethu Corfforaethol.

Cwestiynodd y Cadeirydd y posibilrwydd o archwilio cyflwyno proses i fynd i'r afael â chwynion sy'n ymwneud â gwasanaethau a oedd yn wynebu toriadau gorfodol yn y gyllideb. Eglurodd y PCChA fod gwaith rhagweithiol yn cael ei wneud gyda darparwyr gwasanaethau i archwilio safonau gwasanaeth, o ran rheoli disgwyliadau cwsmeriaid. Tynnwyd sylw at yr angen i gyfathrebu â chwsmeriaid yngylch lefelau darparu gwasanaethau, ynghyd â'r angen i wahaniaethu ynglŷn â natur y cwynion a dderbynir, oherwydd nid yw pob cwyn o reidrwydd yn cael eu priodoli i'r toriadau.

Cyfeiriodd Mr P. Whitham at y dilema o risgiau yn deillio o wella gwasanaethau tra'n mynd i'r afael â'r mater o argaeledd cyfyngedig o adnoddau. Mewn ymateb i gwestiwn gan y Cynghorydd G.M. Kensler, eglurodd y PCChA fod y Pwyllgor Craffu Perfformiad wedi cael eu hannog i edrych yn fanwl ar natur benodol y cwynion mewn meysydd gwasanaethau unigol, a byddai hyn yn cael ei gyflawni gyda chyfranogiad Aelodau Arweiniol a Phenaethiaid Gwasanaethau perthnasol.

Tynnodd y Cynghorydd M.L. Holland sylw at yr angen i wahaniaethu rhwng ceisiadau a chwynion gwasanaethau, a'r posibilrwydd y gallai nifer y cwynion a gofnodwyd ymwneud ag un mater penodol.

PENDERFYNWYD - bod y Pwyllgor Llywodraethu Corfforaethol yn derbyn ac yn nodi perfformiad y gwasanaethau.

12 CYLCH GORCHWYL PWYLLGOR LLYWODRAETHU CORFFORAETHOL

Cafodd adroddiad gan y Dirprwy Swyddog Monitro, a oedd yn ceisio barn y Pwyllgor ar drosglwyddo meysydd o Gylch Gorchwyl y Pwyllgor i Bwyllgor Safonau'r Cyngor yn flaenorol.

Eglurodd yr HLHDS fod llwyth gwaith y Pwyllgor Llywodraethu Corfforaethol yn cynyddu. Roedd yr adroddiad yn gofyn am safbwytiau ar drosglwyddo meysydd y gellid ymdrin â hwy o bosibl gan y Pwyllgor Safonau.

Roedd 'awdurdod' presennol y Pwyllgor Safonau ond yn ymdrin â chydymffurfio monitro â'r Cod Ymddygiad i Aelodau, codi safonau moeseg a gonestrwydd, hyfforddiant ar y Cod Ymddygiad a chwynion yngylch Aelodau a delio â chyfeiriadau gan Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru (OGCC); gan gynnwys chwarae rôl ym Mhrotocol Hunan Reoliadol y Cyngor. Roedd y Pwyllgor Safonau yn cyfarfod bob dau fis ar gyfartaledd ac yn cynnwys 2 Gynghorydd Sir, 4 aelod annibynnol a gafodd eu reciwtio drwy hysbyseb cyhoeddus ac 1 aelod o Gyngor Cymuned. Dim ond pan fyddai'r mwyafrif sy'n bresennol yn Aelodau annibynnol y gallai'r Pwyllgor Safonau fod yn gworwm.

Roedd rhai awdurdodau lleol wedi ymestyn cylch gorchwyl eu Pwyllgor Safonau i ymdrin â materion fel rhannu pryderon a chwynion i Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru gan aelodau o'r cyhoedd yngylch camweinyddu. Eglurodd y Dirprwy Swyddog Monitro fod cyfle i ystyried llwyth gwaith cynyddol y Pwyllgor Llywodraethu Corfforaethol a'i drosglwyddo i'r Pwyllgor Safonau. Byddai'r penderfyniad terfynol yn cael ei wneud gan y Cyngor Llawn ac yn cael ei ymgorffori yn yr adolygiad o'r Cyfansoddiad. Roedd yr adroddiad yn gofyn am farn y Pwyllgor Llywodraethu Corfforaethol ar yr ymagwedd hon.

Roedd trafodaethau rhwng Cadeiryddion y Pwyllgorau yn ymddangos bod lle i ddadlau ar drosglwyddo rhai neu bob un o'r meysydd canlynol o'r Pwyllgor Llywodraethu Corfforaethol i'r Pwyllgor Safonau, yn ogystal â chadw ei gylch gwaith presennol:-

- a) Rhannu pryderon.
- b) Indemniadau ar gyfer Swyddogion ac Aelodau.
- c) Cwynion gan gynnwys Cwynion i'r OGCC gan aelodau o'r cyhoedd am y Cyngor (camweinyddu).
- d) Cwynion Comisiynydd Gwybodaeth ac adolygiad o weithgareddau'r Cyngor o dan y Ddeddfwriaeth Gwybodaeth (Diogelu Data a Rhyddid Gwybodaeth).

Cafodd y materion eu trafod yn sydyn yn y Pwyllgor Safonau ar 18 Gorffennaf, 2014 ac roedd diddordeb wedi bod mewn ymgymryd â chylch gwaith ehangach.

Mynegwyd y safbwytiau canlynol gan Aelodau o'r Pwyllgor Llywodraethu Corfforaethol: -

Teimlai'r Cadeirydd y gellid trosglwyddo a) a b) i'r Pwyllgor Safonau, ond mynegodd amheuon ynghylch trosglwyddo c) a d). Teimlai y dylai d) aros gyda'r Pwyllgor Llywodraethu Corfforaethol, fel c), a allai olygu mynd i'r afael â materion ar lefel gorfforaethol.

Mynegodd y Cyngropydd G.M. Kensler y farn y gellid trosglwyddo d) i'r Pwyllgor Safonau, a chadw a) ac c) gyda'r Pwyllgor Llywodraethu Corfforaethol.

Teimlai'r Cyngropydd J. Butterfield y gellid trosglwyddo a), b), ac c) i'r Pwyllgor Safonau, ond roedd angen rhagor o wybodaeth mewn perthynas â d).

Cyfeiriodd y Cyngropydd M.L. Holland at gyfansoddiad y Pwyllgor Safonau. Roedd o'r farn y gellid trosglwyddo a) i'r Pwyllgor Safonau o ystyried y gymhareb o Aelodau Annibynnol.

Awgrymodd Mr P. Whitham y gallai'r gwaith a wneir gan y Pennaeth Archwilio Mewnol, o ran blaen raglen waith y Pwyllgor Llywodraethu Corfforaethol, a chynnwys Adroddiad Blynnyddol y Pwyllgor Llywodraethu Corfforaethol, gael eu defnyddio wrth ystyried trosglwyddo meysydd gwaith. Gan fod d) wedi cael ei nodi fel Risg Gorfforaethol, teimlai y dylai aros gyda'r Pwyllgor Llywodraethu Corfforaethol, a gan fod a) yn rhan annatod o'r Polisi Gwrth-dwyll, Llygredigaeth a Llwgrwobrwyd, y dylai aros gyda'r Pwyllgor Llywodraethu Corfforaethol.

Hysbysodd HLHDS y Pwyllgor y byddai angen taro cydbwysedd o ran d) ynghylch ble byddai'r lle mwyaf priodol i osod meysydd gwaith. Eglurodd y byddai swyddogion yn delio â cheisiadau am wybodaeth a bod Polisi ar waith i fynd i'r afael â materion cysylltiedig. Fel un o'r Risgau Corfforaethol sy'n gysylltiedig â Diogelu Data, awgrymwyd y dylai d) aros gyda'r Pwyllgor Llywodraethu Corfforaethol o bosibl. O ran cwynion yn ymwneud â'r Ombwdsmon, esboniwyd y gallai cwynion ymwneud â sut y mae gwasanaeth yn cael ei gyflwyno ac nid yn fater sy'n ymwneud ag ymddygiad Aelod neu gyflogai.

Amlygodd y Pennaeth Archwilio Mewnol bwysigrwydd yr angen i wahaniaethu rhwng rolau'r ddua Bwyllgor priodol. Eglurodd y gallai cwynion a dderbyniwyd ymwneud ag unigolyn neu system, neu ymddygiad swyddogion neu Aelodau, a chwestiynodd a fyddai'n briodol i'r Pwyllgor Safonau archwilio cwynion sy'n seiliedig ar wasanaethau. Cymeradwyodd PCChA y safbwytiau a fynegwyd bod mater y cwynion yn fater gwasanaeth ac y dylai aros gyda'r Pwyllgor Llywodraethu Corfforaethol.

Ymatebodd y Cyngropydd B.A. Smith i gwestiynau gan Aelodau a chyfeiriodd at y rhestr o Bolisiau'r Cyngor, yr oedd AD yn gweithio arnynt i'w gwneud yn haws eu defnyddio.

Crynhodd y Cadeirydd y drafodaeth a chadarnhaodd y Pwyllgor y canlynol: -

- a) Rhannu pryderon - Mynegwyd safbwytiau amrywiol.
- b) Indemniadau ar gyfer Swyddogion ac Aelodau – Gellid eu trosglwyddo i'r Pwyllgor Safonau.

Cwynion gan gynnwys Cwynion i'r OGCC gan aelodau o'r cyhoedd am y Cyngor (camweinyddu) – Mynegwyd safbwytiau amrywiol. Dylai cwynion lefel gwasanaeth aros gyda'r Pwyllgor Llywodraethu Corfforaethol, tra gallai cwynion yn ymwneud ag unigolion gael eu trosglwyddo o bosibl i'r Pwyllgor Safonau.

Cwynion Comisiynydd Gwybodaeth ac adolygiad o weithgareddau'r Cyngor o dan y Ddeddfwriaeth Gwybodaeth (Diogelu Data a Rhyddid Gwybodaeth) – Consensws cyffredinol safbwytiau yw aros gyda'r Pwyllgor Llywodraethu Corfforaethol.

Yn ystod y drafodaeth a ddilynodd, gofynnodd y Pwyllgor i'r HLHDS gynnwys barn y Pwyllgor Llywodraethu Corfforaethol yn yr Adolygiad Cyfansoddi, cysylltu â'r Pwyllgor Safonau ynghylch y safbwytiau a fynegwyd, edrych ar y Cyfansoddiad yn ei gyd-destun ehangach a chyflwyno adroddiad cynnydd pellach i'r Pwyllgor Llywodraethu Corfforaethol.

PENDERFYNWYD - bod y Pwyllgor Llywodraethu Corfforaethol:-

- (a) *yn derbyn ac yn nodi'r manylion yn yr adroddiad.*
- (b) *yn gofyn bod HLHDS yn cynnwys barn y Pwyllgor o ran yr Adolygiad Cyfansoddi, cysylltu â'r Pwyllgor Safonau ynghylch y safbwytiau a fynegwyd ac yn edrych ar y Cyfansoddiad yn ei gyd-destun ehangach, ac*
- (c) *yn cytuno bod y Pwyllgor Llywodraethu Corfforaethol yn derbyn adroddiad cynnydd pellach.*

(GW ac IB i Weithredu)

13 DIWEDDARIAD CYNLLUN GWELLA LLYWODRAETHU

Roedd adroddiad gan y Pennaeth Archwilio Mewnol wedi'i ddosbarthu'n flaenorol.

Cyflwynodd y Pennaeth Archwilio Mewnol yr adroddiad ac eglurodd fod diweddariad ar y Cynllun Gwella Llywodraethu a gyflwynwyd ar 29 Medi, 2014, wedi cynnwys bylchau lle nad oedd ymatebion wedi dod i law oddi wrth swyddogion allweddol, a gofynnodd yr Aelodau am y diweddaraf ar yr eitemau nodedig hynny yn y cyfarfod nesaf.

Cafodd teitl 'datganiad llywodraethu blynnyddol' diweddaraf y Cyngor ei alw yn 'Darparu llywodraethu da a gwelliant parhaus'. Roedd y ddogfen yn darparu hunanasesiad eglur a chytbwys o drefniadau llywodraethu'r Cyngor, gan dynnu sylw at unrhyw wendidau llywodraethu arwyddocaol a meysydd eraill i'w gwella.

Roedd meysydd gwella wedi eu cynnwys yng Nghynllun Gwella'r Drefn Lywodraethol, a oedd yn cynnig camau gweithredu i fynd i'r afael â gwendidau, y swyddogion sy'n gyfrifol am y camau gweithredu hynny ac amserleni. Roedd y diweddariad cyntaf i'r Pwyllgor ar 29 Medi, 2014 wedi bod yn anghyflawn, gan nad oedd ymatebion wedi cael eu darparu er mwyn galluogi i'r Pennaeth Archwilio

Mewnol ddiweddar u'r Cynllun cyfan. Roedd yr ymatebion hyn bellach wedi'u derbyn ac wedi'u cynnwys yn Atodiad 1 o'r adroddiad.

Pe na bai Cynllun Gwella'r Drefn Lywodraethol yn cael ei weithredu, cadarnhaodd y Pennaeth Archwilio Mewnol y byddai gwendidau yn aros yn nhrefn lywodraethol y Cyngor, a allai arwain at:-

- adroddiadau rheoleiddiol niweidiol;
- defnydd gwael o arian cyhoeddus;
- methiant i wella meysydd corfforaethol a meysydd gwasanaeth allweddol;
- colli hyder budd-ddeiliaid; ac
- effaith andwyol ar enw da'r Cyngor.

Yn dilyn trafodaeth bellach:-

PENDERFYNWYD - bod y Pwyllgor Llywodraethu Corfforaethol yn derbyn ac yn nodi'r adroddiad.

14 ADBORTH O'R CYFARFOD CYDRADDOLDEB CORFFORAETHOL

Esboniodd y Cynghorydd M.L. Holland nad oedd y Grŵp Cydraddoldeb Corfforaethol wedi cyfarfod ers cyflwyno'r adroddiad blaenorol i'r Pwyllgor Llywodraethu Corfforaethol.

15 RHAGLEN WAITH Y PWYLLGOR LLYWODRAETHU CORFFORAETHOL

Cyflwynwyd Rhaglen Gwaith i'r Dyfodol y Pwyllgor Llywodraethu Corfforaethol (a gylchredwyd eisoes) i'w ystyried.

Cadarnhaodd y Pwyllgor Llywodraethu Corfforaethol Rhaglen Gwaith i'r Dyfodol y Pwyllgor yn amodol ar gynnwys yr adroddiadau canlynol:-

17 Rhagfyr, 2014:-

- Adroddiad diweddar gan y Pennaeth Archwilio Mewnol ar Daliad Ariannol i rai sy'n gadael gofal.
- Adroddiad Swyddfa Archwilio Cymru ar Drefniadau Cynllunio Ariannol Sir Ddinbych.
- Adroddiad Blynnyddol AGGCC.
- Adroddiad Cyfansoddiad Enghreifftiol newydd i'w aildrefnu ar gyfer 28 Ionawr, 2015.

28 Ionawr, 2015:-

- Adroddiad Blynnyddol AGGCC.
- Adroddiad ar y Cyfansoddiad Enghreifftiol Newydd.

PENDERFYNWYD - yn amodol ar yr uchod bod y Pwyllgor yn cymeradwyo'r Rhaglen Gwaith i'r Dyfodol.

Daeth y Cyfarfod i ben am 13.25 pm.

Mae tudalen hwn yn fwriadol wag

Eitem Agenda 5

Adroddiad i'r: Pwyllgor Llywodraethu Corfforaethol

Dyddiad y Cyfarfod: 17 Rhagfyr 2014

Aelod / Swyddog Arweiniol: Y Cynghorydd Julian Thompson-Hill / Paul McGrady

Awdur yr Adroddiad: Richard Weigh, Prif Gyfrifydd

Teitl: Proses Cyllideb 2015/16

---

1. Am beth mae'r adroddiad yn sôn?

Mae'r adroddiad yn rhoi diweddariad ar y broses i ddarparu'r gyllideb refeniw ar gyfer 2015/16.

2. Beth yw'r rheswm dros lunio'r adroddiad hwn?

I roi'r wybodaeth ddiweddaraf am y sefyllfa gyfredol.

3. Beth yw'r Argymhellion?

Ystyried y diweddariad diweddaraf a gwneud sylwadau fel y bo'n briodol.

4. Manylion am yr Adroddiad

Ers y diweddariad diwethaf, mae proses y gyllideb wedi symud i ddiwedd yr ail gam (gweler Atodiad 1 am ddarlun o broses y gyllideb).

Mae tabl o ddigwyddiadau allweddol ar gael isod:

Tabl 1 Digwyddiadau Allweddol

Digwyddiadau allweddol	Dyddiad	Statws
Pwyllgor Llywodraethu Corfforaethol	15 Ebrill 2014	Wedi'i gwblhau
Briffio'r Cyngor	28 Ebrill	Wedi'i gwblhau
Rownd Gyntaf Cyfarfodydd Cyllideb gyda Gwasanaethau	7 Mai – 4 Awst	Wedi'i gwblhau
Diweddariad i Friffo'r Cabinet	12 Mai	Wedi'i gwblhau
Adolygiad UDG o'r Broses	19 Mai	Wedi'i gwblhau
Diweddariad i'r Pwyllgor Llywodraethu Corfforaethol	21 Mai	Wedi'i gwblhau
Diweddariad i Friffo'r Cabinet	2 Mehefin	Wedi'i gwblhau
Diweddariad i'r Pwyllgor Llywodraethu Corfforaethol	2 Gorffennaf	Wedi'i gwblhau
Diweddariad i'r UDA	3 Gorffennaf	Wedi'i gwblhau
Diweddariad i Friffo'r Cabinet	7 Gorffennaf	Wedi'i gwblhau
Gweithdy Cyllideb Cyntaf i Aelodau	9 Gorffennaf	Wedi'i gwblhau

<ul style="list-style-type: none"> Priffyrrdd a'r Amgylchedd (Rhan 1) Cyfathrebu, Marchnata a Hamdden 		
Ail Weithdy Cyllideb i Aelodau <ul style="list-style-type: none"> Addysg / Ysgolion Cwsmeriaid a Chymorth Addysg Cyllid ac Asedau Cyllidebau Corfforaethol 	14 Gorffennaf	Wedi'i gwblhau
Trydydd Gweithdy Cyllideb i Aelodau <ul style="list-style-type: none"> Priffyrrdd a'r Amgylchedd (Rhan 2) Gwella Busnes a Moderneiddio Gwasanaethau Cyfreithiol a Democrataidd Adnoddau Dynol 	26 Awst	Wedi'i gwblhau
Gweithdy ychwanegol os oes ei angen	28 Awst	Nid oes ei angen
Pedwerydd Gweithdy Cyllideb i Aelodau <ul style="list-style-type: none"> Gwasanaethau Oedolion a Busnes Gwasanaethau Plant a Theuluoedd Cyfathrebu, Marchnata a Hamdden (Gwasanaethau Ieuenciad) Cynllunio a Gwarchod y Cyhoedd 	2 Medi	Wedi'i gwblhau
Diwedduriad i'r Pwyllgor Llywodraethu Corfforaethol	3 Medi	Wedi'i gwblhau
Cyngor Sir	9 Medi	Wedi'i gwblhau
Pumed Gweithdy Cyllideb i Aelodau <ul style="list-style-type: none"> Tai a Datblygu Cymunedol Cynllun Corfforaethol 	22 Medi	Wedi'i gwblhau
Cynigion cam 2 a ddatblygwyd gan wasanaethau	Medi / dechrau Hydref	Wedi'i gwblhau
Diwedduriad i Friffo'r Cabinet	22 Medi	Wedi'i gwblhau
Diwedduriad i'r UDA	2 Hydref	Wedi'i gwblhau
Diwedduriad i Friffo'r Cabinet	6 Hydref	Wedi'i gwblhau
Chweched Gweithdy Cyllideb i Aelodau <ul style="list-style-type: none"> Cyfathrebu, Marchnata a Hamdden Ysgolion / Gwella Ysgolion Cefnogi Ysgolion Cwsmeriaid a Chymorth Addysg 	8 Hydref	Wedi'i gwblhau
Seithfed Gweithdy Cyllideb i Aelodau <ul style="list-style-type: none"> Priffyrrdd a'r Amgylchedd 	13 Hydref	Wedi'i gwblhau
Wythfed Gweithdy Cyllideb i Aelodau	20 Hydref	Wedi'i gwblhau

<ul style="list-style-type: none"> Cynllunio a Gwarchod y Cyhoedd (Teledu Cylch Caeedig) Gwasanaethau Plant a Theuluoedd Gwasanaethau Oedolion a Busnes 		
Nawfed Gweithdy Cyllideb i Aelodau <ul style="list-style-type: none"> Cyllid ac Asedau Y Gyfraith, AD a Gwasanaethau Democratiaidd Datblygiad Economaidd a Busnes 	27 Hydref	Wedi'i gwblhau
Diwedduariad i Friffo'r Cabinet	3 Tachwedd	Wedi'i gwblhau
Diwedduariad i'r Pwyllgor Llywodraethu Corfforaethol	5 Tachwedd	Wedi'i gwblhau
Diwedduariad i Friffo'r Cabinet	8 Rhagfyr	Wedi'i drefnu
Cyngor Sir	9 Rhagfyr	Wedi'i drefnu
Degfed Gweithdy Cyllideb i Aelodau	12 Rhagfyr	Gwahoddiadau wedi'u hanfon
Diwedduariad i'r Pwyllgor Llywodraethu Corfforaethol	17 Rhagfyr	
Cyngor Sir	3 Chwefror 2015	

Roedd strategaeth gyllidebol y Cyngor wedi nodi bwlch cyllidebol o hyd at £18 miliwn dros ddwy flynedd yn flaenorol. Cafodd hyn ei lywio'n bennaf gan arwyddion y byddai setliad cyllido'r Cyngor yn cael ei dorri o 4.5%. Cyhoeddwyd setliad dros dro'r Llywodraeth Leol ar 8 Hydref. Mae'r setliad yn nodi y bydd y gostyngiad ariannol i gyllideb y Cyngor yn 3.7% sy'n cyfateb i £5.3 miliwn. Gyda'r costau y mae'n rhaid i'r Cyngor eu hariannu, fel cynnydd mewn cyflog, pensiynau ac ynni, mae bwlch y gyllideb ar gyfer 2015/16 yn awr tua £8.3 miliwn a disgwyli'r bydd tua £8.8 miliwn yn 2016/17 – cyfanswm o £17.1 miliwn.

Mae dadansoddiad o'r symudiadau mewn rhagdybiaethau rhwng mis Medi a diwedd mis Tachwedd wedi'i gynnwys yn Atodiad 2. Mae'r atodiad yn amlinellu effaith y newidiadau yn sgil y Setliad Dros Dro, gan gynnwys effaith trosglwyddo grantiau i mewn ac allan o'r Setliad, ac yn dangos y symudiad mewn rhagdybiaethau pwysau cost yn ystod y cyfnod. Dylid nodi bod y rhagdybiaethau yn newid yn rheolaidd ac fe ddangosir hyn yn y symudiad dros y tri mis diwethaf sy'n cynnwys rhagdybiaethau ar gyfer costau straen pensiwn, ardoll y gwasanaeth Tân a chodiad cyflog. Mae Atodiad 3 yn dangos tablau o'r Setliad Dros Dro i dynnu sylw at y canlynol:

- Mae Tabl 1 yn dangos y sylfaen a addaswyd gyda gostyngiad o 3.7%
- Mae Tabl 2 yn dangos sut yr addaswyd y sylfaen gan drosglwyddiadau i mewn ac allan o'r Setliad
- Mae Tabl 3 yn dangos trosglwyddiadau pellach wedi'u cynnwys yn y Setliad ond heb eu hariannu'n benodol

- Mae Tabl 4 yn dangos rhestr o'r grantiau rhwng 2014/15 a 2015/16

Mae Tabl 4 wedi'i gynnwys i dynnu sylw at y mater a adroddwyd y mis diwethaf ynghylch y Gronfa Gofal Canolraddol a'r Gronfa Cydweithredu Rhanbarthol. Sefydlwyd y Gronfa Cydweithredu Rhanbarthol yn 2013/14 fel grant 3 blynedd i ariannu prosiectau cydweithio rhanbarthol ac roedd cyfanswm o £10 miliwn ar gael ar draws Cymru. Yn 2014/15, dargyfeiriwyd hanner y gronfa i gronfa gwerth £50 miliwn (y Gronfa Gofal Canolraddol) i hybu gwell integreiddio rhwng iechyd a gofal cymdeithasol. Mae'r setliad dros dro yn dangos diwedd y Gronfa Gofal Canolraddol ond mae'n cynnwys oddeutu £5 miliwn o arian y Gronfa Cydweithredu Rhanbarthol sy'n ariannu nifer o brosiectau sydd â blwyddyn arall ar ôl.

Bydd y setliad terfynol ar gyfer 2015/16 yn cael ei gyhoeddi ddechrau fis Rhagfyr. Bydd diweddariad llafar ar y setliad terfynol yn cael ei ddarparu yn y cyfarfod.

Bydd ail gam proses y gyllideb yn dod i ben gyda chynigion i'r Cyngor eu cymeradwyo ar 9 Rhagfyr. Cyfanswm y cynigion yw £3.6 miliwn yn 2015/16 ac £1.8 miliwn yn 2016/17 a gyda'r cynigion a gymeradwywyd gan y Cyngor ym mis Medi, bydd cyfanswm yr holl gynigion yn dod i £7.3 miliwn yn 2015/16 a £2.7 miliwn yn 2016/17.

Bydd diweddariad llafar yn cael ei ddarparu mewn perthynas ag unrhyw fater sy'n ymwneud â'r gyllideb a godir yng nghyfarfod y Cyngor ar 9 Rhagfyr.

Bydd Cam 3 proses y gyllideb yn ystyried y cynigion terfynol i gydbwyso cylideb 2015/16, gan gynnwys opsiynau ar gyfer Treth y Cyngor a defnyddio unrhyw gronfeydd wrth gefn. Bydd y materion hyn yn cael eu trafod yng weithdy'r aelodau ar 12 Rhagfyr cyn y caiff y gyllideb ei chymeradwyo'n derfynol ym mis Chwefror. Bydd Cam 3 y broses hefyd yn parhau i ddatblygu opsiynau arbedion ar gyfer 2016/17.

5. Sut mae'r penderfyniad yn cyfrannu at y Blaenoriaethau Corfforaethol?

Mae rheolaeth effeithiol o gyllidebau'r Cyngor a chyflawni'r strategaeth gyllidebol a gytunwyd yn sylfaen i weithgareddau ym mhob maes, gan gynnwys blaenoriaethau corfforaethol.

6. Faint fydd o'n costio a sut bydd yn effeithio ar wasanaethau eraill?

Mae ar y Cyngor angen sicrhau arbedion o tua £17 miliwn dros y ddwy flynedd ariannol nesaf.

7. Beth yw prif gasgliadau'r Asesiad o Effaith ar Gydraddoldeb a gynhaliwyd ar y penderfyniad?

Bydd Asesiad o Effaith ar Gydraddoldeb yn cael ei gwblhau ar gyfer yr holl gynigion perthnasol wrth i'r broses ddatblygu.

8. Pa ymgynghoriadau sydd wedi'u cynnal â'r Pwyllgor Craffu ac eraill?

Mae'r adroddiad i'r Cyngor ar 9 Rhagfyr yn amlygu'r broses ymgynghori sylweddol. Mae hyn yn cynnwys:

Yn ychwanegol at adroddiadau rheolaidd ar y broses i'r Pwyllgor Llywodraethu Corfforaethol, mae proses y gyllideb wedi'i hystyried gan CET, yr UDA, Briffio'r Cabinet a chyfarfodydd Briffio'r Cyngor. Mae dau o'r cynigion unigol hefyd wedi'u hystyried gan bwylgorau archwilio - y rhain yw teledu cylch cyfyng (PPP08) a Gwasanaethau Darparu (ABS02). Mae'r cynnig olaf hefyd wedi bod yn destun Grŵp Gorchwyl a Gorffen penodol a sefydlwyd gan y Pwyllgor Craffu Perfformiad i archwilio opsiynau ar gyfer darparu gwasanaethau gofal o ansawdd uchel.

Erbyn diwedd y broses pennu cyllideb 2015/16, bydd yna o leiaf deg gweithdy cyllideb wedi'i gynnal gydag aelodau etholedig er mwyn archwilio cyllidebau gwasanaethau ac ystyried cynigion cyllidebau.

Manylion ynglŷn â phwrpas ac ymatebion i ymarfer ymgysylltu â'r cyhoedd 'Torri'r Brethyn' - cafwyd 822 o ymatebion i'r arolwg a 5,000 o ymweliadau â'r wefan.

Yn ogystal â'r ymarfer ymgysylltu â'r cyhoedd, mae'r Cyngor wedi rhoi gwybod i bob Cyngor Tref a Chymuned ynghylch y toriadau arfaethedig ac mae wedi cynnal cyfarfod ar gyfer yr holl gynghorau er mwyn trafod y cynigion. Mae trafodaethau parhaus rhwng rhai o wasanaethau'r Cyngor Sir a rhai cymghorau tref ynghylch effaith y cynigion ac a fyddai'r cymghorau tref yn ystyried ariannu rhai o'r gweithgareddau os gwneir y toriadau ai peidio. Mae trafodaethau hyn yn mynd rhagddynt.

Mae'r Cyngor wedi ymgynghori â'i bartneriaid, trwy'r Bwrdd Gwasanaethau Lleol ar y Cyd, a bu cyfarfod rhwng cydweithwyr o'r Heddlu ac uwch swyddogion y Cyngor i ddechrau edrych ar ddewisidiadau eraill possibl i'r toriad yn y ddarpariaeth teledu cylch cyfyng, os caiff ei wneud. Bydd y trafodaethau hyn yn parhau os bydd y cynigion yn datblygu'n benderfyniadau.

Mae pob aelod o staff wedi cael gwybod am y broses o bennu'r gyllideb a, lle y bydd cynigion yn dod yn benderfyniadau, bydd y staff yr effeithir arnynt yn cael ymgynghoriaeth lawn, yn unol â pholisïau a gweithdrefnau Adnoddau Dynol y Cyngor.

Ymgynghorwyd ag Undebau Llafur drwy'r Cydbwyllgor Ymgynghorol Lleol. Cytunwyd ar broses ar gyfer ymgysylltu â staff a'u cynrychiolwyr TU yn ystod Cydbwyllgor Ymgynghorol Lleol ym mis Medi ac fe gedwir at hyn.

9. Datganiad y Prif Swyddog Cyllid

Bydd hon yn parhau i fod yn broses hynod heriol a bydd yn rhaid gwneud penderfyniadau anodd. Mae ymrwymiad a chefnogaeth barhaus yr aelodau etholedig wrth wneud penderfyniadau a chraffu yn hanfodol.

10. Pa risgiau sydd yna, ac a oes unrhyw beth y gallwn ei wneud i'w lleihau?

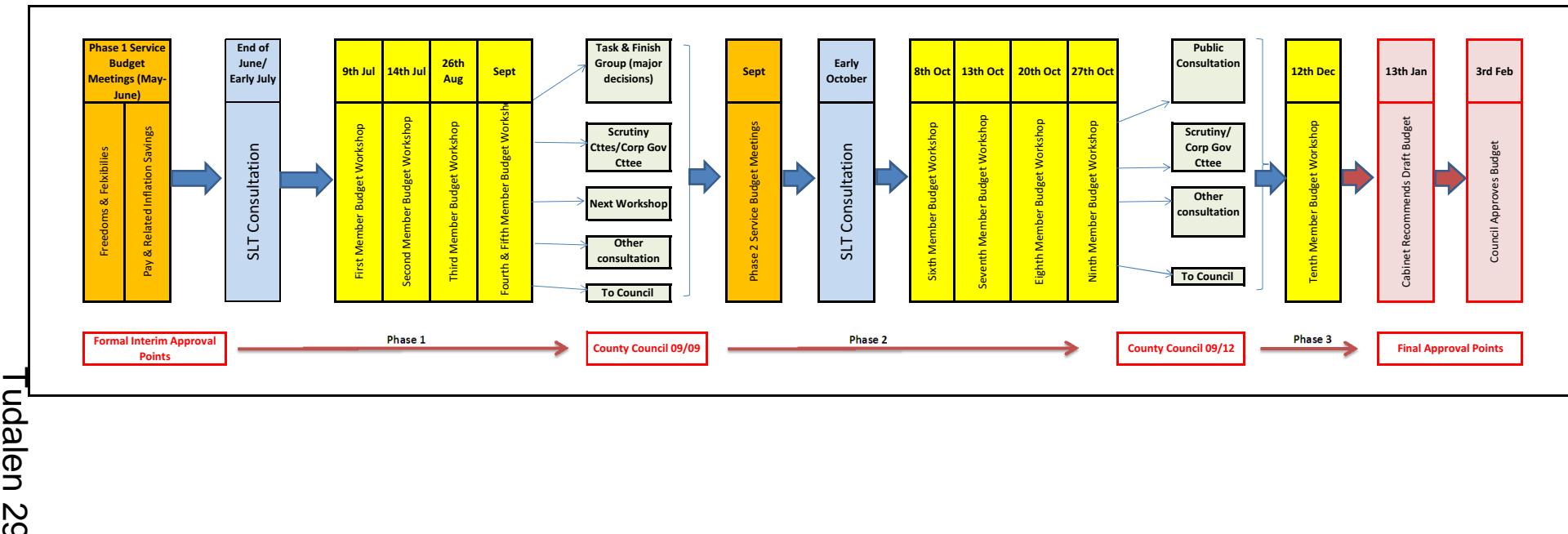
Dyma'r cyfnod ariannol mwyaf heriol y mae'r Cyngor wedi ei wynebu a byddai methu a chyflawni strategaeth gyllideb effeithiol yn rhoi mwy o bwysau ar wasanaethau yn y dyfodol.

11. Pŵer i wneud y Penderfyniad

Mae'n ofynnol i awdurdodau lleol wneud trefniadau ar gyfer gweinyddu eu materion ariannol yn briodol dan Adran 151, Deddf Llywodraeth Leol 1972.

BUDGET PROCESS 2015/16

BUDGET OVERSIGHT - Monthly Updates to CET, Corporate Governance Committee & Cabinet Briefing

Mae tudalen hwn yn fwriadol wag

<u>Appendix 2</u>	Planning Assumptions -4.50% £'000	Draft Settlement -3.66% £'000	Difference £'000
RSG Planning Base	145,170	145,170	-
Adjusted Base 15/16 - grant transfers (1)	145,170	145,441	271
Planned v Provisional Settlement	138,637	140,116	(1,479)
Adjusted Cash Reduction RSG	6,533	5,325	(1,208)
Cost Pressures (2)	3,891	4,011	120
Additional Unfunded Transfers in 2015/16 (3)	-	241	241
Impact of Draft Settlement	10,424	9,577	(847)
Council Tax Rise @ 2.75%	(1,318)	(1,318)	-
Council Tax Base Adjustment (4)		-	-
Savings Required	9,106	8,259	(847)
Use of Balances (5)	0	500	
Final Savings Required	9,106	7,759	(1,347)

Notes

- (1) Settlement is adjusted to bring in grant transfers - these included (LGBI) Local Government Borrowing Initiative (Yr1) and the Integrated Family Support Service. Increasing the starting base means the cash reduction is greater. The grant transfers are detailed in an extract from the Draft Settlement (enclosed).
- (2) The MTFP has to make assumptions around unavoidable cost pressures such as pay rises, pension increases, NNDR inflation energy cost rises, insurance premium increases, etc. The change between the value of pressures quoted in September relates to a number of movements including: increased pension strain, pay assumptions and increases to the fire service levy. The point on the cost pressures is that the assumptions can change on an almost weekly basis.
- (3) The Draft Settlement included a further instalment of LGBI which is included within the overall settlement but has not been pass ported specifically within it - so it is effectively a cut. The LGBI element of this is £242k. This pressure will be reduced locally by £85k as cuts to CTRS administration grant and the PFI grant will be pass ported onto the relevant service budgets.
- (4) The Council Tax Base was recently recalculated. The recalculation suggests a gross increase of 1%. However, it is likely (as indicated by draft figures recently circulated) that the final settlement will adjust for this by reducing RSG by the equivalent financial value.
- (5) Planning assumption now is that balances will be used for the next three years - i.e . not budgeting to replenish the £500k cash used each year over that period.

Mae tudalen hwn yn fwriadol wag

WELSH LOCAL GOVERNMENT SETTLEMENT 2015-16

Provisional

Table 1: Change in Aggregate External Finance (AEF), adjusted for transfers, by Unitary Authority

Unitary authority	2014-15	2015-16	% change	Rank	£000s
	final AEF*	provisional AEF			
Isle of Anglesey	96,628	92,887	-3.9%	16	
Gwynedd	175,110	168,060	-4.0%	17	
Conwy	157,963	151,154	-4.3%	20	
Denbighshire	145,441	140,116	-3.7%	14	
Flintshire	193,137	186,506	-3.4%	12	
Wrexham	175,308	170,307	-2.9%	5	
Powys	182,395	174,316	-4.4%	21	
Ceredigion	103,889	99,256	-4.5%	22	
Pembrokeshire	167,223	160,260	-4.2%	18	
Carmarthenshire	261,141	252,446	-3.3%	7	
Swansea	318,434	307,713	-3.4%	8	
Neath Port Talbot	210,186	205,133	-2.4%	1	
Bridgend	195,160	188,543	-3.4%	10	
The Vale Of Glamorgan	157,889	152,507	-3.4%	11	
Rhondda Cynon Taf	367,802	354,369	-3.7%	13	
Merthyr Tydfil	91,583	89,228	-2.6%	3	
Caerphilly	272,730	263,497	-3.4%	9	
Blaenau Gwent	113,283	110,084	-2.8%	4	
Torfaen	135,813	130,806	-3.7%	15	
Monmouthshire	97,831	93,619	-4.3%	19	
Newport	214,920	209,410	-2.6%	2	
Cardiff	436,298	423,703	-2.9%	6	
Total Unitary Authorities	4,270,161	4,123,920	-3.4%		

* The published AEF for 2014-15 is subject to a number of adjustments set out in Table 8

WELSH LOCAL GOVERNMENT SETTLEMENT 2015-16

Provisional

Table 2: Adjustments to 2014-15 Aggregate External Finance (AEF) base*, by Unitary Authority

£000s

Unitary authority	Actual 2014-15 AEF	Transfers in:				Transfers out:			Adjusted 2014-15 AEF
		Local Government Borrowing Initiative - 21st Century Schools	Integrated Family Support Service	Autistic Spectrum Disorder	Student Finance Wales	Feed Safety Controls	National Adoption Service		
Isle of Anglesey	96,432	86	144	40	57	11	6	96,628	
Gwynedd	174,971	93	144	40	107	21	10	175,110	
Conwy	157,855	46	144	40	91	21	11	157,963	
Denbighshire	145,170	188	144	40	76	16	9	145,441	270
Flintshire	192,942	164	144	40	120	22	12	193,137	
Wrexham	175,208	57	144	40	109	21	12	175,308	
Powys	182,077	200	216	40	107	21	11	182,395	
Ceredigion	103,636	82	216	40	67	12	6	103,889	
Pembrokeshire	166,715	384	216	40	102	19	10	167,223	
Carmarthenshire	260,859	222	216	40	151	29	16	261,141	
Swansea	318,224	131	288	40	192	37	21	318,434	
Neath Port Talbot	209,769	238	288	40	113	23	14	210,186	
Bridgend	194,863	115	288	40	111	22	12	195,160	
The Vale Of Glamorgan	157,641	54	280	40	97	18	10	157,889	
Rhondda Cynon Taf	367,332	410	280	40	198	39	22	367,802	
Merthyr Tydfil	91,282	44	280	40	48	9	6	91,583	
Caerphilly	272,584	133	173	40	153	30	17	272,730	
Blaenau Gwent	113,097	52	173	40	60	12	7	113,283	
Torfaen	135,487	209	173	40	73	14	9	135,813	
Monmouthshire	97,509	204	173	40	74	13	7	97,831	
Newport	214,826	38	173	40	118	26	14	214,920	
Cardiff	435,986	352	280	40	275	53	31	436,298	
Total Unitary Authorities	4,264,466	3,500	4,577	880	2,500	490	272	4,270,161	

* Adjustments to base for like-for-like comparisons

Note: The published AEF is subject to an adjustment to make it a suitable basis for the floor calculation. It is adjusted for transfers of £5.695m, which are expressed in 2014-15 prices.

WELSH LOCAL GOVERNMENT SETTLEMENT 2015-16

Provisional

Table 3: New Indicator Based Assessments (IBAs), 2015-16 by Unitary Authority

Unitary authority	Transfers in:		£000s
	Local Government Borrowing Initiative - 21st Century Schools	Integrated Family Support Service	Total 2015-16 new IBAs
Isle of Anglesey	196	144	340
Gwynedd	212	144	356
Conwy	105	144	249
Denbighshire	429	144	574
Flintshire	376	144	520
Wrexham	130	144	275
Powys	457	216	674
Ceredigion	187	216	403
Pembrokeshire	877	216	1,093
Carmarthenshire	507	216	723
Swansea	300	288	588
Neath Port Talbot	544	288	832
Bridgend	263	288	551
The Vale Of Glamorgan	123	280	402
Rhondda Cynon Taf	936	280	1,216
Merthyr Tydfil	100	280	380
Caerphilly	304	173	477
Blaenau Gwent	118	173	291
Torfaen	477	173	650
Monmouthshire	465	173	638
Newport	88	173	261
Cardiff	804	280	1,083
Total Unitary Authorities	8,000	4,577	12,577

WELSH LOCAL GOVERNMENT SETTLEMENT 2015-16

Provisional

Table 4: List and estimated amounts of Grants for total Wales

Existing Grant name	2014-15	£m 2015-16
Bus Revenue Support	0.251	0.550
Bus Revenue Support (Traws Cymru)	1.800	1.500
Bus Services Support Grant	25.000	25.000
Concessionary Fares Scheme	58.550	60.500
Flood Funding to Local Authorities ²	1.577	0.000
Land Reclamation S16 ²	2.862	0.000
Local Transport Grant	15.700	N/A
Road Safety Grant	2.000	2.000
Tourism Investment Support Scheme (Wrexham)	0.085	N/A
Travel Plan Co-ordinators	0.160	N/A
Wales Transport Entitlement Card	0.200	N/A
Youth Concessionary Fares Scheme	0.000	5.000
Education Improvement Grant for Schools	0.000	141.021
14-19 Learning Pathways ³	10.180	0.000
Foundation Phase Revenue Grant ³	97.900	0.000
School Effectiveness Grant ³	36.718	0.000
Welsh in Education Grant ³	5.630	0.000
Minority Ethnic Achievement Grant ³	10.000	0.000
Grant for the Education of Gypsy Children and Traveller Children ³	1.100	0.000
Induction ³	0.400	0.000
Lead and Emerging Practitioner School (Tranche I, II and Special Schools) ³	1.930	0.000
Higher Level Teaching Assistants ³	0.182	0.000
Reading and Numeracy Test Support ³	0.823	0.000
Bands 4 and 5 ³	0.460	0.000
Pupil Deprivation Grant ⁴	71.246	82.046
Family Learning Programme Grant ²	1.829	0.000
Learning in Digital Wales (LIDW) ²	3.310	0.000
Post-16 Provision in Schools	108.299	N/A
Community Learning	4.555	N/A
ReACT ²	8.581	0.000
School Uniform Grant	0.736	0.736
Skills Growth Wales	2.716	0.000
Support Staff Training Grant ⁴	0.200	N/A
Youth Work Strategy Support Grant	2.756	2.756
Autistic Spectrum Disorder Infrastructure Grant ¹	0.880	0.000
Delivering Transformation Grant ⁴	1.300	3.000
Food Hygiene Rating Grant ²	0.133	0.000
Integrated Family Support Services ¹	4.577	0.000
Intermediate Care Fund ^{2 4}	35.000	0.000
Social Care Workforce Development Programme	8.159	8.400
Substance Mis-use Action Fund	22.663	27.475
Armed Forces Day Funding	0.020	0.020
Broadcasting & Community Council Websites	0.100	N/A
Communities First (Clusters)	33.379	N/A
Community Cohesion Grant	0.350	0.350
Community Fire Safety	3.347	1.030
Domestic Abuse Service Grant - Community Cohesion Officers ⁴	0.050	0.050
Domestic Abuse Service Grant - CORE	0.361	N/A

Domestic Abuse Service Grant - DAC & IDVA	0.825	N/A
Families First	43.422	43.422
Flying Start Revenue Grant	68.644	75.600
Language and Play	1.350	1.350
Local Government Borrowing Initiative - 21st Century Schools ¹	3.500	0.000
Local Service Board Development Grant (LSB) ²	0.350	0.000
Local Service Board European Structural Fund (ESF) Project ²	3.502	0.000
North Wales Family Support Collaboration Project ²	0.055	0.000
Out of School Childcare Grant	2.300	2.300
Pupil Deprivation Grant (Communities First)	1.963	2.000
Regional Collaboration Fund ⁴	5.174	5.174
Remploy ESG	3.290	0.213
Scrutiny Development Fund ²	0.100	0.000
Successor Outcome Agreement Grant	31.100	31.100
Youth Crime Prevention Fund	4.900	4.900
Youth Justice Services	0.296	0.240
Aberystwyth Regeneration Area Grant ²	0.031	0.000
Business Improvement Districts	0.079	0.079
Cardiff Bay Legacy Funding	6.397	6.253
Ceredigion Oil Buying Syndicate	0.060	0.035
CyMAL	1.918	N/A
Flood and Coastal Erosion Risk Management	12.200	12.200
Lead Local Flood Authority Grant Funding (FWMA2010 & FRR2009)	2.200	2.200
Local Authority Animal Health and Welfare Framework ²	0.600	0.000
Supporting People	134.359	124.409
Sustainable Waste Management Grant	66.000	64.000
Tidy Towns	1.713	1.713
Town Centre Partnerships	0.300	0.400
Waste Procurement - Food Waste Programme ²	0.864	0.000
Waste Procurement - Gate Fee Support	0.613	1.975
Waste Procurement - Pre payment for Services (Food Waste) ²	1.333	0

Note: The information shown above details the grants where the amount that Total Wales will receive in 2014-15 £ for 2015-16 are known. It is important to note that amounts for future years are indicative at this stage and are formal notification of grant allocations is a matter for the relevant policy area.

N/A = figures not available at time of publication

1. Transferring into Settlement in 2015-16
2. Grant Ending in 2014-15
3. Grants amalgamated into Education Improvement Grant for Schools from 2015-16
4. Grant is paid on a regional basis

Mae tudalen hwn yn fwriadol wag

Adroddiad i'r:	Pwyllgor Llywodraethu Corfforaethol
Dyddiad y Cyfarfod:	17 Rhagfyr 2014
Aelod/Swyddog Arweiniol:	Aelod Arweiniol Cyllid ac Asedau/ Pennaeth Cyllid ac Asedau
Awdur yr Adroddiad:	Pennaeth Cyllid ac Asedau
Teitl:	Adolygiad Swyddfa Archwilio Cymru o Gynllunio Ariannol

---

1. Am beth mae'r adroddiad yn sôn?

1.1 Cyflwyno adroddiad terfynol Swyddfa Archwilio Cymru ar drefniadau cynllunio ariannol Sir Ddinbych.

2. Beth yw'r rheswm dros luniô'r adroddiad hwn?

2.1 Derbyn barn y Pwyllgor ar yr adroddiad.

3. Beth yw'r Argymhellion?

3.1 Bod y Pwyllgor yn ystyried cynnwys yr adroddiad ac yn rhoi sylwadau fel y bo'n briodol.

4. Manylion yr Adroddiad

4.1 Mae adroddiad Swyddfa Archwilio Cymru ynghlwm ac yn hunanesboniadol.

4.2 Mae'r canfyddiadau allweddol fel a ganlyn:

- Mae gan y Cyngor drefniadau rheoli ariannol da heb unrhyw ddiffyg uniongyrchol
- Mae gan y Cyngor hanes da o ran cyflawni arbedion a nodwyd o fewn blwyddyn yn erbyn y camau gweithredu a gymeradwywyd
- Mae cynlluniau a threfniadau'r Cyngor yn y dyfodol i sicrhau arbedion yn addas i'r diben ac yn cael eu rheoli'n effeithiol
- Nid oes cynigion nac argymhellion yn sgil yr adolygiad hwn.

5. Sut mae'r penderfyniad yn cyfrannu at y Blaenorïaethau Corfforaethol?

5.1 Mae rheolaeth ariannol gadarn yn hanfodol i ddarparu holl wasanaethau'r Cyngor.

6. Faint fydd yn ei gostio a sut bydd yn effeithio ar wasanaethau eraill?

- 6.1 Nid oes unrhyw oblygiadau o ran cost yn codi o'r cynigion
- 7. Beth yw prif gasgliadau'r Asesiad o Effaith ar Gydraddoldeb a gynhaliwyd am y penderfyniad?**

Ni chynhaliwyd Asesiad o Effaith ar Gydraddoldeb oherwydd nad yw'n berthnasol. Cynhelir Asesiadau Effaith ar Gydraddoldeb ar gynigion penodol lle bo'n briodol.

- 8. Pa ymgynghoriadau a gynhaliwyd gydag Archwilio ac eraill?**

Amh.

- 9. Datganiad y Prif Swyddog Cyllid**

Mae'n bwysig bod gan y Cyngor reolaeth ariannol gadarn er mwyn sicrhau ei fod yn gallu cyflawni'r arbedion sydd eu hangen rŵan ac yn y dyfodol.

- 10. Pa risgiau sydd yna, ac a oes unrhyw beth y gallwn ei wneud i'w lleihau?**

- 10.1 Amh.

- 11. Pŵer i wneud y Penderfyniad**

- 11.1 Dan adran 151 Deddf Llywodraeth Leol 1972, rhaid i'r Cyngor wneud trefniadau priodol ar gyfer rheoli ei gyllid yn gywir.

Swyddog Cyswllt: Pennaeth Cyllid ac Asedau   Ffôn: 01824 706140

Asesu Cynlluniau Ariannol **Cyngor Sir Ddinbych**

Blwyddyn archwilio: 2014-15

Cyhoeddwyd: Hydref 2014

Cyfeirnod y ddogfen: 575A2014

Statws yr adroddiad

Paratowyd y ddogfen hon at ddefnydd mewnol Cyngor Sir Ddinbych fel rhan o'r gwaith a gyflawnir yn unol â'r swyddogaethau statudol.

Nid oes unrhyw gyfrifoldeb ar yr Archwilydd Cyffredinol, staff Swyddfa Archwilio Cymru neu, lle y bo'n gymwys, yr archwilydd penodedig mewn perthynas ag unrhyw aelod, cyfarwyddwr, swyddog na chyflogai arall yn unigol, nac i unrhyw drydydd parti.

Os gwneir cais am wybodaeth y gallai'r ddogfen hon fod yn berthnasol iddi, tynnir sylw at y Cod Ymarfer a gyhoeddwyd o dan adran 45 o Ddeddf Rhyddid Gwybodaeth 2000. Mae Cod adran 45 yn nodi'r arfer a ddisgwylir gan awdurdodau cyhoeddus wrth ymdrin â cheisiadau, yn cynnwys ymgynghori â thrydydd partïon perthnasol. Mewn perthynas â'r ddogfen hon, mae Archwilydd Cyffredinol Cymru, Swyddfa Archwilio Cymru a, lle y bo'n gymwys, yr archwilydd penodedig yn drydydd parti perthnasol. Dylid anfon unrhyw ymholiadau yngl n â datgelu neu aildefnyddio'r ddogfen hon i Swyddfa Archwilio Cymru yn

infoofficer@wao.gov.uk.

Lluniwyd y ddogfen hon gan Anthony Veale a Gwilym Bury.

Cynnwys

Adroddiad

Cefndir i'n gwaith	4
Mae gan y Cyngor drefniadau rheoli ariannol da heb unrhyw ddiffygion uniongyrchol	5
Mae gan y Cyngor hanes da o gyflawni arbedion a nodwyd o fewn y flwyddyn yn erbyn y camau gweithredu arfaethedig a gymeradwywyd ganddo	5
Mae cynlluniau a threfniadau'r Cyngor ar gyfer cyflawni arbedion yn y dyfodol yn addas at y diben ac maent yn cael eu rheoli'n effeithiol	5
Cynigion ar gyfer gwella	6

Atodiadau

Canlyniadau manwl ein hadolygiad	7
----------------------------------	---

Adroddiad

Cefndir i'n gwaith

1. Mae systemau rheoli ariannol da yn hanfodol er mwyn gwarchod arian cyhoeddus yn effeithiol a darparu gwasanaethau cyhoeddus effeithlon. Mae systemau rheoli ariannol da hefyd yn hanfodol er mwyn sicrhau bod awdurdodau yn parhau i ddarparu gwasanaethau i gyflawni rhwymedigaethau statudol a diwallu anghenion cymunedau lleol. Mae systemau rheoli ariannol da:
  - Ñ yn helpu awdurdodau i wneud y penderfyniad cywir ar gyfer y byrdymor, y tymor canolig a'r hirdymor;
  - Ñ yn hanfodol er mwyn sicrhau systemau llywodraethu corfforaethol da;
  - Ñ yn ymwneud cymaint â rheoli perfformiad a chyflawni amcanion strategol â rheoli arian;
  - Ñ yn sail i ansawdd gwasanaethau a gwella gwasanaethau;
  - Ñ yn sail i atebolrwydd i randdeiliaid am warchod a defnyddio adnoddau; ac
  - Ñ yn ddisgyblaeth reoli allweddol.
2. Nid yw rheoli ar gyfer yr hirdymor yn ymwneud â rhagweld y dyfodol; mae'n ymwneud â pharatoi ar ei gyfer. Mae cynllunio yn ymwneud â deall y galw yn y dyfodol, asesu effaith newidiadau tebygol, adolygu'r bylchau rhwng anghenion ariannu ac incwm posibl a datblygu strategaethau arbedion priodol.
3. Dylai penderfyniadau ynghylch yr hyn sy'n ymarferol gael eu gwneud ar sail blaenorriaethau strategol yr awdurdod a'i iechyd ariannol. Gall strategaethau ariannol hirdymor a chynlluniau ariannol tymor canolig tra ystyriol a manwl sicrhau y caiff blaenorriaethau strategol eu cyflawni drwy alluogi awdurdod i wneud dewisiadau ariannol priodol. I'r gwirthwyneb, mae gwaith cynllunio cyllidebol blynyddol byrdymor yn annog awdurdodau i fabwysiadu dull gweithredu cynyddrannol a lywir gan brosesau sy'n rhy anhyblyg mewn cyfnod o newid allanol cyflym.
4. Rhwng mis Mai a mis Awst 2014, edrychodd Swyddfa Archwilio Cymru ar sefyllfa ariannol awdurdodau a'r ffordd y maent yn cyllidebu ac yn cyflawni'r arbedion gofynnol. Ystyriodd y gwaith hwn p'un a oes gan awdurdodau drefniadau cadarn ar waith i reoli'r gostyngiadau cyllidebol sy'n eu hwynebu er mwyn sicrhau eu bod mewn sefyllfa ariannol sefydlog a fydd yn eu galluogi i barhau i weithredu yn y dyfodol agos. Mae'r gwaith yn canolbwytio ar gyfnod cynllunio ariannol 2014-15. Er mwyn llywio barn ar gynllunio ar gyfer cyllidebau a'u cyflawni'n llwyddiannus, ystyriwyd hefyd berfformiad ar gyfer y blynyddoedd ariannol blaenorol 2011-12 a 2013-14.
5. Canolbwytiodd y gwaith ar ateb y cwestiwn canlynol: **A yw'r awdurdod yn rheoli gostyngiadau cyllidebol yn effeithiol er mwyn sicrhau cydnherthedd ariannol?** Yn yr adroddiad hwn rydym yn nodi ein casgliadau ar berfformiad a'r rhagolygon ar gyfer y dyfodol:
  - **Perfformiad blaenorol** – a lwyddodd yr awdurdod i nodi'r arbedion roedd angen eu sicrhau rhwng 2011-12 a 2013-14, cynllunio ar eu cyfer a'u cyflawni; ac, os oedd diffyg, sut yr ymdriniwyd ag ef.

-
- **Rhagolygon ar gyfer y dyfodol** – a oes gan yr awdurdod fframwaith corfforaethol effeithiol ar gyfer cynllunio ariannol, prosesau rheoli ariannol effeithiol a fframwaith cadarn ar gyfer adolygu a herio perfformiad ariannol; ac a oes gan yr awdurdod gynlluniau realistig i wneud yr arbedion sydd eu hangen ar gyfer 2014-15 a'i fod yn cymryd camau priodol i'w cyflawni.
6. Yng Nghyngor Sir Ddinbych (y Cyngor) rydym wedi dadansoddi amrywiaeth o ddata, gan gynnwys cyfrifon cyhoedddeg y Cyngor a'i ffurflen perfformiad i Lywodraeth Cymru ac Uned Data Llywodraeth Leol. At hynny, cyfwelwyd â nifer fach o aelodau allweddol o staff ac adolygwyd adroddiadau y mae'r Cyngor a'i bwylgorau wedi'u hystyried.

Mae gan y Cyngor drefniadau rheoli ariannol da heb unrhyw ddiffygion uniongyrchol

7. Daethom i'r casgliad hwn o ganlyniad i'r canfyddiadau canlynol:
- mae gan y Cyngor hanes da o gyflawni arbedion a nodwyd o fewn y flwyddyn yn erbyn camau gweithredu arfaethedig a gymeradwywyd ganddo; ac
  - mae cynlluniau a threfniadau'r Cyngor ar gyfer cyflawni arbedion yn y dyfodol yn addas at y diben ac maent yn cael eu rheoli'n effeithiol.
8. Nodir ein casgliadau manwl yn **Atodiad 1** ac maent yn seiliedig ar y graddau y mae'r Cyngor wedi rhoi prosesau rheoli ariannol effeithiol ar waith sy'n ei helpu i sicrhau ei fod mewn sefyllfa ariannol sefydlog a fydd yn ei alluogi i barhau i weithredu yn y dyfodol a'r graddau y mae'n gweithredu'r prosesau hynny.

Mae gan y Cyngor hanes da o gyflawni arbedion a nodwyd o fewn y flwyddyn yn erbyn y camau gweithredu arfaethedig a gymeradwywyd ganddo

9. Llwyddodd y Cyngor i nodi amrywiaeth o arbedion cylchol ac anghylchol yr oedd angen eu gwneud i wneud iawn am y diffyg cyllidebol rhwng 2011-12 a 2013-14, cynllunio ar eu cyfer a'u cyflawni. Nid oedd unrhyw arbedion nas nodwyd yr oedd angen eu datblygu pan gymeradwywyd cyllidebau 2011-12, 2012-13 a 2013-14 a chyflawnwyd gostyngiadau ac arbedion arfaethedig y Cyngor ym mhob un o'r tair blynedd.

Mae cynlluniau a threfniadau'r Cyngor ar gyfer cyflawni arbedion yn y dyfodol yn addas at y diben ac maent yn cael eu rheoli'n effeithiol

10. Mae gan y Cyngor fframwaith corfforaethol effeithiol ar gyfer cynllunio ariannol a phrosesau rheoli ariannol effeithiol. Mae ganddo fframwaith ar gyfer adolygu a herio perfformiad ariannol a chynlluniau realistig i wneud yr arbedion sydd eu hangen ar gyfer 2014-15 ac mae'n cymryd camau priodol i'w cyflawni.

Cynigion ar gyfer gwella

11. Nid oes unrhyw gynigion ar gyfer gwella nac unrhyw argymhellion sy'n deillio o'r adolygiad hwn.

Atodiad 1

Canlyniadau manwl ein hadolygiad

Tudalen 41

Llinellau ymholi allweddol	Canfyddiadau gwaith maes	Casgliadau
Perfformiad rhwng 2011-12 a 2013-14	<ul style="list-style-type: none"> Nododd y Cyngor amrywiaeth o arbedion cylchol ac anghylchol er mwyn gwneud iawn am y diffygion yng nghyllidebau 2011-12, 2012-13 a 2013-14. Yn 2011-12 nododd y Cyngor arbedion ac arbedion effeithlonwydd gwerth £6,359 miliwn a llwyddodd i'w cyflawni'n llawn. Yn 2012-13 nododd y Cyngor arbedion ac arbedion effeithlonwydd gwerth £3.4 miliwn a llwyddodd i'w cyflawni'n llawn. Cyflawnodd y Cyngor arbedion gwerth 99.3% gyda'r arbedion a oedd yn weddill yn ymwneud â rhesymoli argraffyddion, yn cael eu gohirio tan y flwyddyn ariannol ganlynol. Ymddengys fod proses pennu cyllideb 2013-14 yn gadarn ac ni chafodd unrhyw feysydd arbed costau nas nodwyd eu cynnwys yn y gyllideb wreiddiol.	<ul style="list-style-type: none"> Mae gan y Cyngor hanes da o nodi ei ddiffyg cyllidebol blynyddol a chyflawni amrywiaeth o arbedion ac arbedion effeithlonwydd cylchol ac anghylchol.
Cynllunio Ariannol Strategol	<ul style="list-style-type: none"> Datblygodd y Cyngor amrywiaeth o gynigion cyllidebol a oedd yn adlewyrchu Cynllun y Cyngor a'i flaenoriaethau. Mae'r fframwaith yn cynnwys ymgysylltu'n llawn ag Aelodau drwy fforymau fel gweithdai Cyllidebol i'r Aelodau. Mae'r Cyngor wedi datblygu a chyhoeddi Cynllun Corfforaethol ar gyfer 2012/2017. Cyhoeddodd y Cyngor ei Ddogfen Gyflawni Blwyddyn 2 (y Cynllun), adolygiad blynyddol o'i Gynllun Corfforaethol ar gyfer 2012-2017 (Cyngor sy'n Perfformio'n Dda, yn Agos at y Gymuned), ym mis Ebrill 2013. Mae'r Cynllun yn cydymffurfio â gofynion y Mesur Llywodraeth Leol i lunio Cynllun Gwella blynyddol. Mae'r Cynllun yn glir ac yn gryno, gan nodi'r hyn y mae'r Cyngor am ei gyflawni a sut y bydd yn gwneud hynny. Eglurir y rhesymeg dros ddewis Amcanion Gwella (Canlyniadau) yn gryno ond yn glir. Mae'r Cynllun hefyd yn egluro nodau'r Cyngor ar gyfer 2013-14 a'r mesurau y byddai'n eu defnyddio i werthuso llwyddiant wrth gyflawni ei amcanion. Mae'r Cyngor wedi nodi'n glir y cyswllt rhwng ei Amcanion Gwella a'i gynllun ariannol tymor canolig a'i gynlluniau gwasanaeth unigol. Mae wedi nodi'r adnoddau sydd ar gael i helpu i gyflawni Amcanion Gwella yn 2013-14, o arian refeniw ac arian cyfalaf.	<ul style="list-style-type: none"> Mae fframwaith cynllunio ariannol strategol corfforaethol y Cyngor yn effeithiol ac yn helpu i gyflawni gweledigaethau corfforaethol, nodau ac amcanion gwella.

Llinellau ymholi allweddol	Canfyddiadau gwaith maes	Casgliadau
	<ul style="list-style-type: none"> Mae gan y Cyngor fframwaith rheoli perfformiad ar waith a ddefnyddir ganddo i adolygu a monitro'r cynnydd a wnaed o ran cyflawni amcanion y Cynllun Corfforaethol, blaenoriaethau'r cynllun gwasanaethau, mesurau perfformiad, cyflawniadau a meysydd i'w gwella. Drwy ei broses her gwasanaeth a phennu cyllideb flynyddol caiff cyllidebau eu pennu yn unol â blaenoriaethau'r Cynllun Corfforaethol. Mae gan y Cyngor nifer o bolisiâu sy'n cefnogi ei drefniadau cynllunio ariannol, gyda chyfrifoldebau yn cael eu pennu o ran gosod y gyllideb, ei monitro ac adrodd arni. Mae gan y Cyngor Gynllun Ariannol Tymor Canolig (y Cynllun) a groesgyfeirir â'i Amcanion Gwella. Mae'n cwmpasu cyfnod o bum mlynedd. Mae fersiwn 2014 yn nodi sut yr ymdrinnir â'r bwlc sy'n weddill mewn arbedion yn 2015/16 a thu hwnt, er bod diffyg eglurder Llywodraeth Cymru ynghylch lefel y gostyngiadau yn y gyllideb yn 2015 a thu hwnt yn rhwystro'r Cyngor rhag cynllunio. Dull y Cyngor o bennu ei gyllideb refeniw fu lleihau costau'n gynydrannol yn seiliedig ar gynigion arbed o wasanaethau a chyllidebau corfforaethol. Mae'r broses wedi llwyddo yn y gorffennol ond mae'r Cyngor yn cydnabod nad yw'n gweithio mwyach. Ar gyfer 2015-16 caiff gwasanaethau eu hadolygu o dan y rhaglen Rhyddid a Hyblygrwydd er mwyn arbed £12 miliwn dros y ddwy flynedd nesaf. Dyma'r newid mwyaf arwyddocaol i'r broses gyllidebol a bydd yn canolbwytio ar yr hyn y mae gwasanaeth yn ei wneud, faint mae'n ei gestio a bydd yn ceisio dadansoddi p'un a yw'r broses o ddarparu gwasanaeth yn statudol, yn gyson â blaenoriaeth gorfforaethol neu'n ddewisol. 	<ul style="list-style-type: none"> Mae dull y Cyngor o bennu ei gyllideb refeniw wedi llwyddo yn y gorffennol ond mae'r Cyngor yn cydnabod nad yw'n gweithio mwyach. Ar gyfer 2015-16, caiff gwasanaethau eu hadolygu o dan y rhaglen Rhyddid a Hyblygrwydd.

Llinellau ymholi allweddol	Canfyddiadau gwaith maes	Casgliadau
	<ul style="list-style-type: none"> Caiff y Cynllun ei adolygu bob blwyddyn drwy ei broses her gwasanaeth a'r ymgynghoriad ar bennu'r gyllideb a gynhelir bob blwyddyn. Mae pob gwasanaeth yn destun her gwasanaeth blynnyddol lle mae'r Prif Swyddog Gweithredol, yr Arweinydd, Cyfarwyddwyr Strategol a chadeiryddion craffu yn rhoi her sylfaenol i bob gwasanaeth o ran ansawdd gwasanaethau a'r ffordd y'u darperir. Mae'r her gwasanaeth yn ffordd allweddol o nodi cyfeiriad gwasanaethau yn y dyfodol a'r risgau a wynebir ganddynt yn y dyfodol. Mae fframwaith cynllunio ariannol y Cyngor yn cynnwys ymgynghori'n eang ag aelodau trwy weithdai cylidebol. Mae'r aelodau yn chwarae rhan weithredol ac yn herio cynigion. Mae proses sefydledig ar gyfer cymeradwyo cylideb fanwl a phennu'r dreth gyngor ar gyfer y flwyddyn ganlynol. 	
Rheoli Ariannol	<p>Mae trefniadau rheoli ariannol y Cyngor yn gadarn ac maent yn cael eu rheoli'n effeithiol.</p> <ul style="list-style-type: none"> Mae Rheoliadau Ariannol y Cyngor yn cynnwys adran ar gyllidebau sy'n ymdrin â chynllunio ariannol a chyllidebu; rheolaeth gyllidebol; trosglwyddo a chyllidebau atodol eithriadol. Yr Aelodau sy'n gyfrifol am bennu Cyllideb yr Awdurdod, yn dilyn cyngor gan Swyddogion y Cyngor. Mae hwn yn gyfrifoldeb statudol. Rhaid i'r Cyngor bennu cylideb fantoledig; rhaid bod digon o arian ar gael (a dderbynir yn y flwyddyn ariannol dan sylw) i gyfateb i'r gwariant disgwyliedig. Bydd yr Aelodau yn penderfynu sut y dyrennir adnoddau rhwng Cyfarwyddiaethau, canolfannau adnoddau a'r polisiau cysylltiedig. Ar y cyd â'r Pennaeth Cyllid ac Asedau, mae Cyfarwyddwyr unigol yn gyfrifol am yr agweddau mwy manwl ar bennu'r gyllideb. Nid oes gan y Cyngor bolisi corfforaethol ar gynhyrchu incwm/ailgodi ond mae sawl enghraifft o bolisiau o'r fath ar lefel gwasanaeth. 	<ul style="list-style-type: none"> Mae trefniadau rheoli ariannol y Cyngor yn gweithio'n effeithiol. Rhoddyd trefniadau ar waith i sicrhau bod y gyllideb yn cael ei phennu, ei monitro a'i hadrodd yn effeithiol. Nid oes gan y Cyngor bolisi corfforaethol ar gynhyrchu incwm/ailgodi ond mae sawl enghraifft o bolisiau o'r fath ar lefel gwasanaeth.

Llinellau ymholi allweddol	Canfyddiadau gwaith maes	Casgliadau
	<ul style="list-style-type: none"> Rhoddwyd system rhagamcanu, monitro ac adrodd newydd ar waith. Gelwir hyn yn Cynllunio Cydweithredol. Mae'n sicrhau bod dull mwy cyson o reoli'r gyllideb ar draws y Cyngor drwy goladu gwybodaeth gyllidebol ar system ar-lein a lleihau'r angen i ddefnyddio gwahanol daenlenni o fewn yr adrannau gwasanaeth amrywiol. Anfonir adroddiad misol ar y gyllideb i'r Cabinet. Mae'r adroddiadau monitro a gyflwynir i'r Cabinet yn dangos yr alldro rhagamcanol ar gyfer y flwyddyn (yn hytrach na'r sefyllfa ar adeg benodol) o gymharu â'r gyllideb wreiddiol. Mae'r adroddiadau hyn yn cynnwys manylion unrhyw amrywiad sylweddol mewn gwariant ynghyd â chamau cywiol. 	
Llywodraethu Ariannol	<p>Mae trefniadau llywodraethu ariannol y Cyngor ar gyfer adolygu a herio perfformiad yn gadarn:</p> <ul style="list-style-type: none"> Fel y Rheoliadau Ariannol mae terfynau cymeradwyo y cytunwyd arnynt ar gyfer trosglwyddiadau, gan ddibynnu ar y symiau a ph'un a ydynt yn cael eu trosglwyddo o fewn gwasanaethau neu rhwng gwasanaethau. Caiff Penaethiaid Gwasanaethau eu dwyn i gyfrif. Caiff deiliaid cyllideb (Penaethiaid Gwasanaeth) eu dwyn i gyfrif gan y Cabinet bob mis ac mae'n ofynnol iddynt gyflwyno ffurflenni misol ac esbonio gorberfformiad a thanberfformiad mewn perthynas â'r gyllideb. Cyflwynir cyfrifon rheoli cyfnodol (ar gyfer y gyllideb refeniw a gwaith datblygu cyfalaf) i'r Cabinet a'r Pwyllgor Llywodraethu Corfforaethol. Mae gan y Cyngor hanes da o gofnodi perfformiad cyllidebol yn gywir a chyflawni'r arbedion y cytunwyd arnynt. 	<ul style="list-style-type: none"> Mae gan y Cyngor fframwaith cadarn ar gyfer adolygu a herio perfformiad ariannol.

Llinellau ymholi allweddol	Canfyddiadau gwaith maes	Casgliadau
Cynlluniau Arbedion Cyfredol 2014-15	<p>Mae cynlluniau arbedion cyfredol y Cyngor ar gyfer 2014-15 yn addas at y diben ac maent yn cael eu rheoli'n effeithiol:</p> <ul style="list-style-type: none"> Mae'r Cynllun yn rhoi ystyriaeth gynhwysfawr a rhesymol i oblygiadau tymor hwy cyfraddau llog, y mynegai prisiau a dyraniadau demograffig, mentrau polisi gan y Cyngor a'r Llywodraeth ac ymrwymiadau hysbys na ellir eu hosgoi. Mae'r Cyngor o'r farn bod ei drefniadau cadarn yn cael eu tanseilio gan ddifyg eglurder ac amseroldeb setliadau ariannol yn y byrdymor a'r tymor canolig, gan Lywodraeth Cymru. Ymgorfforodd Cyllideb Refeniw 2014-15 dybiaethau darbodus a rhesymol, fel tybio chwyddiant cyflogau o 1.2%. Mae cyfanswm yr arbedion targed ar gyfer 2014-15, sef £8.5 miliwn, wedi'i nodi. Gwnaed tybiaethau rhesymol wrth nodi'r diffyg ariannol/targed arbedion ar gyfer 2014-15. Mae effaith galw cynyddol am wasanaethau wedi'i chostio, yn arbennig pwysau na ellir eu hosgoi oherwydd y galw cynyddol am wasanaethau Gofal Cymdeithasol. Caiff cyllideb y Cyngor ei monitro bob mis gan yr Uwch Dîm Arwain a'r cabinet. Caiff 'arbedion' eu monitro fel mynegiant o'r arbedion blynnyddol a gyflawnwyd. Dros y tair blynedd diwethaf, cyflawnwyd dros 90% o'r arbedion gofynnol erbyn diwedd yr ail chwarter. Cyflwynir adroddiadau ar y gyllideb bob chwe mis i'r Cyngor llawn gydag unrhyw ddiffygion mewn arbedion yn cael eu cyflwyno i'r Cabinet yn y cyfarfod nesaf o'r Cyngor llawn. 	<ul style="list-style-type: none"> Mae cynlluniau arbedion ac arbedion effeithlonrwydd y Cyngor ar gyfer 2014-15 yn addas at y diben, yn cael eu rheoli'n effeithiol ac yn debygol o gael eu cyflawni.

Llinellau ymholi allweddol	Canfyddiadau gwaith maes	Casgliadau
	<ul style="list-style-type: none"> Mae Cynllun Arbedion 2014-15 yn un CAMPUS (cyraeddadwy, amserol, mesuradwy, penodol, uchelgeisiol, synhwyrol): mae Cynllun Arbedion 2014-15 yn benodol; mae'n esbonio'n glir lle y caiff arbedion eu gwneud ac yn cynnwys targedau arbedion ar gyfer pob eitem; mae Cynllun Arbedion 2014-15 yn fesuradwy; mae'r Cyngor wedi asesu effaith yr arbedion, wedi gwerthuso'r risgiau ac wedi ystyried cynlluniau a threfniadau lliniaru er mwyn mesur ac olrhain arbedion; ac mae Cynllun Arbedion 2014-15 yn heriol ond gellir ei gyflawni. Mae Cynllun Arbedion y Cyngor ar gyfer 2014-15 yn rhoi sylw priodol a pherthnasol i'r pwysau ariannol sy'n ei wynebu. Er gwaethaf setliad grant heriol iawn gan Lywodraeth Cymru, mae'r Cyngor wedi pennu cyllideb fantoledig ar gyfer 2014-15 sy'n cynnwys cynnydd o 3.5 y cant yn y dreth gyngor ac arbedion o £8.5 miliwn. Mae performiad hanesyddol yn awgrymu y bydd y Cyngor yn cyflawni ei darged ar gyfer arbedion. Nid oes unrhyw beth i awgrymu na ellir sicrhau'r gostyngiadau/arbedion arfaethedig ar gyfer 2014-15. Dros y tair blynedd diwethaf, cyflawnwyd dros 90% o'r arbedion gofynnol erbyn diwedd yr ail chwarter.	<ul style="list-style-type: none"> Mae Cynllun Arbedion 2014-15 yn un CAMPUS (cyraeddadwy, amserol, mesuradwy, penodol, uchelgeisiol, synhwyrol).

Wales Audit Office
24 Cathedral Road
Cardiff CF11 9LJ

Tel: 029 2032 0500
Fax: 029 2032 0600
Textphone: 029 2032 0660

E-mail: info@wao.gov.uk
Website: www.wao.gov.uk

Swyddfa Archwilio Cymru
24 Heol y Gadeirlan
Caerdydd CF11 9LJ

Ffôn: 029 2032 0500
Ffacs: 029 2032 0600
Ffôn Testun: 029 2032 0660

E-bost: info@wao.gov.uk
Gwefan: www.wao.gov.uk

Adroddiad i'r:	Pwyllgor Llywodraethu Corfforaethol
Dyddiad y Cyfarfod:	17 Rhagfyr 2014
Aelod / Swyddog Arweiniol:	Julian Thompson-Hill, Aelod Arweiniol Cyllid ac Asedau
Awdur yr Adroddiad:	Ivan Butler, Pennaeth Archwilio Mewnol
Teitl:	Caffael Gwasanaethau Adeiladu - Diweddariad

---

1. Am beth mae'r adroddiad yn sôn?

Mae'r adroddiad hwn yn rhoi manylion i'r Pwyllgor am waith dilynol diweddaraf Archwilio Mewnol o Gaffael y Gwasanaethau Adeiladu yn dilyn ei adroddiad cychwynnol ym mis Hydref 2013 ac adroddiad Swyddfa Archwilio Cymru (SAC) Mawrth 2014. Dyma'r ail adroddiad dilynol, gyda'r un blaenorol ym mis Medi 2014.

2. Beth yw'r rheswm dros lunio'r adroddiad hwn?

Gofynnodd y Pwyllgor Llywodraethu Corfforaethol am adroddiad dilynol pellach ar gyfer Caffael Gwasanaethau Adeiladu i'w gyflwyno i'r Pwyllgor i roi sicrwydd bod gwelliannau wedi'u gwneud ers yr adroddiad ym mis Medi 2014.

3. Beth yw'r Argymhellion?

- Bod y Pwyllgor yn ystyried ac yn rhoi sylwadau ar yr adroddiad dilynol Archwiliad Mewnol.
- Bod y Pwyllgor yn ystyried a oes ganddo ddigon o sicrwydd bod cynnydd digonol yn cael ei wneud ar y cynllun gweithredu i wella'r gwasanaeth.

4. Manylion yr Adroddiad

Cyhoeddodd Archwilio Mewnol adroddiad ar Gaffael y Gwasanaethau Adeiladu ym mis Hydref 2013 a oedd yn rhoi sgôr sicrwydd 'isel', gyda chynllun gweithredu ar gyfer gwella. Daeth ein hadolygiad i'r casgliad bod "... cryn le i wella. *Trwy ddatblygu ymagwedd strategol, mae potensial i wneud caffael gwaith adeiladu yn llawer mwy effeithlon drwy symleiddio prosesau a'u gwneud yn fwy cyson, gyda'r fantais o ddileu dyblygu.*"

Soniodd adroddiad Swyddfa Archwilio Cymru â gwaith cynnal a chadw adeiladau ysgolion, gan ddod i'r casgliad "bod angen gwneud gwelliannau i'r trefniadau caffael presennol i sicrhau bod y Cyngor yn gallu dangos ei fod yn sicrhau gwerth am arian. *'Yn ogystal, nid yw'r Cyngor yn cydymffurfio'n llawn â'i reolau gweithdrefn contract presennol.'*"

Mae'r cynllun gweithredu dilynol yn Atodiad 1 yn cynnwys y 21 o gamau gweithredu gan y gwasanaeth Archwilio Mewnol a chynlluniau gweithredu Swyddfa Archwilio Cymru. Er bod rhywfaint o gynnydd wedi'i wneud ers yr adroddiad dilynol cyntaf ym mis Medi 2014, dim ond wyth cam gweithredu sydd wedi cael eu gweithredu'n llawn, er bod pob un o'r camau gweithredu sy'n weddill ar y gweill. Yn arbennig, bu cynnydd o ran datblygu strategaeth gaffael ddrafft a rheolau gweithdrefn y contractau, y mae'r ddau ohonynt yn effeithio ar weithredu nifer o gamau gwella eraill.

Sut mae'r penderfyniad yn cyfrannu at y Blaenoriaethau Corfforaethol?

Nid oes angen gwneud penderfyniad ynglŷn â'r adroddiad hwn.

5. Faint fydd yn ei gostio a sut bydd yn effeithio ar wasanaethau eraill?

Nid oes costau yn gysylltiedig â'r adroddiad hwn.

6. Beth yw prif gasgliadau'r Asesiad o Effaith ar Gydraddoldeb (AEC) a gynhaliwyd ar y penderfyniad? Dylai'r templed AEC wedi'i lenwi gael ei atodi fel atodiad i'r adroddiad.

Nid oes angen penderfyniad na chynnig ar gyfer newid mewn perthynas â'r adroddiad hwn, felly nid oes unrhyw effaith ar bobl sy'n rhannu nodweddion sydd wedi eu gwarchod.

7. Pa ymgynghoriadau sydd wedi'u cynnal â'r Pwyllgor Craffu ac eraill?

Ddim yn berthnasol - adroddiad er gwybodaeth yn unig

8. Datganiad y Prif Swyddog Cyllid

Ddim yn berthnasol - adroddiad er gwybodaeth yn unig

9. Pa risgiau sydd yna, ac a oes unrhyw beth y gallwn ei wneud i'w lleihau?

Ddim yn berthnasol - adroddiad er gwybodaeth yn unig

10. Pŵer i wneud y Penderfyniad

Ddim yn berthnasol - adroddiad er gwybodaeth yn unig

Action Plan

Audit Follow-up Review of: Procurement of Construction Services

Date: December 2014

Action Plan Owner: Head of Finance & Assets

Corporate Risk/Issue Severity Key		
	Critical – Significant CET and Cabinet intervention	
	Major – intervention by SLT and/or CET with Cabinet involvement	
	Moderate – Containable at service level. Senior management and SLT may need to be kept informed	

Risk/ Issue No.	Risk/Issue	Agreed Action Responsibility & Timescale	Current Status	Further Action Needed
1. Tudalen 51	The Council's Procurement Strategy ran until March 2012. Setting the direction for Council procurement is vital to ensure that it is aligned with national, corporate and service requirements. A risk analysis of current spend should be assessed against the Council's requirements to show how procurement can contribute more effectively.	<p>Develop a robust Procurement Strategy that will encompass the requirements in the latest Denbighshire Economic and Community Ambition Strategy, the Welsh Procurement Policy Statement and the Welsh Government's Construction Procurement Strategy.</p> <p>Strategic Procurement Manager (January 2014)</p> <p>Response at February 2014: The revision of the Procurement Strategy is currently in progress with a target to have a draft document completed by 31 March 2014</p> <p>Response at July 2014: The creation of the draft Procurement Strategy has been delayed by the merger of the DCC and FCC Procurement Teams and is now scheduled to be available by the end of October 2014.</p>	<p>In progress The revised strategy in draft form and has been issued to services for consultation.</p>	Finalise Procurement Strategy following consultation.

Risk/ Issue No.	Risk/Issue	Agreed Action Responsibility & Timescale	Current Status	Further Action Needed
2. Tudalen 52	Given the high value of construction-specific procurement across various Council services, not having a construction procurement strategy could lead to the key issues continuing without effective action and the area showing little or no improvement. In addition, the Council could suffer scrutiny if it does not adopt the National Construction Procurement Strategy.	<p>The construction procurement strategy will be incorporated within the corporate procurement strategy. The SPU and Property Services will develop the construction procurement strategy element jointly with input from the other Council services that undertake construction procurement activity. This will need to align with the National Construction Procurement Strategy.</p> <p>Strategic Procurement Manager & Property Manager (January 2014)</p> <p>Response at February 2014: This is on-going through the Construction Procurement Working Group. The basic premise has been established comprising: 21st C Schools Framework for OJEU works; Advertising on Sell 2 Wales for project over £250K and frameworks for work below this threshold.</p> <p>Response at July 2014: Work is ongoing with regards to the Construction Working Group. Work has now started on establishing framework agreements for Reactive Maintenance services and also Asbestos Surveying and Removal. The expectation is to have these agreements available for use by December 2014. The remainder of the Approved List categories are being reviewed on a case by case basis with a view to having alternative solutions in place by March 2015.</p> <p>The construction procurement strategy is still under development and should be available for inclusion in the main procurement strategy by October 2014. It will be aligned to the principles of the National Construction strategy and will include the need for early contractor involvement and the move away from price only tendering to a price and quality basis.</p>	In progress As item 1	As above

Risk/ Issue No.	Risk/Issue	Agreed Action Responsibility & Timescale	Current Status	Further Action Needed
3. Tudalen 53	<p>The SPU has previously identified several initiatives to improve construction procurement but little progress has been made, as resources are being pulled in different directions e.g. collaboration.</p> <p>Unless a clear procurement plan is developed and prioritised, with sufficient steer from a senior level, initiatives such as introducing an e-sourcing system corporately and category leads, are likely to slip further and result in longer delays.</p>	<p>E-sourcing will be rolled out by March 2014 but it does not include interfaces for third party job costing systems e.g. asset management. A project plan and Verto is being used for this.</p> <p>To ensure that this programme is rolled out effectively there is a need to establish a project board with a senior member of staff as chair to ensure the project plans are implemented efficiently.</p> <p>Acting Strategic Procurement Manager (March 2014)</p> <p>Response at February 2014: Delays in the creation of project templates and documentation has caused a slip in the expected roll-out date. This should now commence during April 2014. Some departments are using the system on small projects with assistance from the SPU.</p> <p>Response at July 2014: Due to issues with the project manager, delays have been encountered with the project. A new project management team has been established. Roll out is expected in Q1 of 2015/16.</p> <p>Project templates have now been created for 60% of the type of requirements needed. All main types are available for use. The remainder should be completed late in Q3 of 2014/15.</p> <p>Roll out of the system is expected to be completed by March/April 2015.</p>	<p>In progress This is on target for roll out by March 2015 as indicated. Highways have expressed interest in becoming a pilot to undergo training on the system as a "First Adopter". This is currently being arranged in conjunction with the Highways team. This will be followed by social care who have also asked for use of the system earlier.</p>	Roll out of the system is expected to be completed by March/April 2015.

Risk/ Issue No.	Risk/Issue	Agreed Action Responsibility & Timescale	Current Status	Further Action Needed
4. Tudalen 54	<p>Management information and performance measurement of construction-related spend has its limitations. This hinders the Council in identifying opportunities for price savings and cost reduction.</p> <p>The introduction of a corporate e-sourcing system over the next two years promises additional tools to help management and provide continuous improvement.</p>	<p>The SPU will develop reports to introduce better management information to services and senior managers. E-sourcing will introduce performance information by way of customer feedback logged against each supplier.</p> <p>Performance feedback will be input to the e-sourcing system and will be more transparent. The system can set reminders to prompt customers/clients to input their feedback.</p> <p>As part of the 21st Century Schools procurement project, Key Performance Indicators (KPIs) are being established to promote continuous improvement.</p> <p>Acting Strategic Procurement Manager (July 2014)</p> <p>Response at February 2014: This is currently on target. The introduction of M-Power in Finance will greatly assist this requirement.</p> <p>Response at July 2014: KPI's have been developed for 21st Century Schools project by the Project Manager. These are currently under consideration with the project Operations Board and contractors to ensure suitability. Once agreed, the Proactis system will be updated to make them available electronically for contract monitoring.</p> <p>The M-Power system for expenditure analysis will be made available by Finance in October 2014. This will allow a more informed scrutiny of who the Council places business with.</p>	<p>In progress A performance management questionnaire has now been built for Highways following the award of the Minor Works Framework and is available for use when members of staff have been trained.</p> <p>A similar questionnaire will be built for Property Services</p> <p>Both of these questionnaires will enhance the performance monitoring of contractors undertaking works for the Council. Similar questionnaires may be built for other services following the roll out of the system in 2015.</p> <p>The M Power system for expenditure analysis is still undergoing some minor final developments and will be available for use before January 2015.</p>	<p>Performance management questionnaire for Property Services</p> <p>Finalise M Power system expenditure analysis – January 2015</p>
5.	<p>Awareness of and adherence to CPRs are weak in some services. For example:</p> <ul style="list-style-type: none"> when requested, Bridges and Structures were unable to 	<p>Revised CPRs have been developed and are currently out for consultation. CPR awareness workshops will be held with various services to promote awareness and understanding of CPRs. Schools and Public Realm are a priority for this training due to recent cases of non-compliance.</p>	<p>Complete The revised CPRs have been approved by Corporate Governance Committee and are now being taken to Council on 9 December for final approval.</p>	

Risk/ Issue No.	Risk/Issue	Agreed Action Responsibility & Timescale	Current Status	Further Action Needed	
Tudalen 55	<p>produce a signed contract for works valued over £50k</p> <ul style="list-style-type: none"> aggregate spend on suppliers on the approved lists often exceeds £100k, but little comparison is done to make sure the Council gets value for money <p>There is also limited awareness that the SPU could be contacted as a source of knowledge on procurement activity.</p> <p>The introduction of the e-sourcing system over the next two years along with associated training is an opportunity to reach out to service representatives and promote compliance.</p>	<p>Acting Senior Procurement Manager (January 2014)</p> <p>Response at February 2014: All comments have been correlated and issued to the individuals for further review. The comments are now under review by Legal Services. Once these have been received Procurement and Legal will meet to identify the issues raised. The intention is to have a final Draft copy available for 31 March 2014.</p> <p>Response at July 2014: The draft CPRs are now with Legal Services for final scrutiny. Due to current workload in the department, it is anticipated that the review will be completed by the end of September 2014 and taken through the committee processes by the end of December 2014.</p> <p>A Construction Procurement Working Group has been convened comprising the main construction procuring services and the SPU. This group will consider and determine what is achievable and drive forward changes in respect of framework agreements and how to deal with reactive small works procurement. This will be tied in with the new framework manager role within Property. Acting Strategic Procurement Manager and Property Manager Informally by August 2013 with more formal arrangements from March 2014. First group meeting held September 2013.</p> <p>Response at February 2014: The working group has been established and includes representation from Property, Procurement, Housing and Housing Renewals. An agreed way forward in terms of reactive maintenance and asbestos removal procurement has been agreed and frameworks for these elements are being developed.</p>	<p>Following this a training programme for all officers involved in procurement is currently being arranged for January with an invitation being given to elected members to participate in a separate training session as agreed at the November Corporate Governance Committee meeting.</p>	<p>In progress A “Meet the Buyer event for reactive maintenance works was held on 28 November, following an advert on Sell2Wales to promote the opportunity. Over 25 companies attended. The Pre-Qualification documents have since been issued to businesses to be returned by mid-January 2015, with the Invitation to Tender documents being issued by the end of January. The intention is to have agreements available by April 2015, as indicated. Work will then commence on the further review of the remaining Approved List categories to determine the best solution.</p>	<p>Issue Invitation to Tender documents – January 2015</p> <p>Framework Agreements in place – April 2015</p> <p>Review remaining Approved List categories</p> <p>New arrangements for Housing & Area Renewals – April 2015</p>

Risk/ Issue No.	Risk/Issue	Agreed Action Responsibility & Timescale	Current Status	Further Action Needed
Tudalen 56		<p>There are some issues with the procurement of Housing renewals works which are individually tendered. The procurement of works between £5K - £250K is now being considered. The Group meets monthly.</p> <p>Response at July 2014 Work will commence on the next phase as soon as possible following completion of the two services being tendered.</p> <p>A separate meeting is to be convened with Housing and Area Renewals, as it has now determined that its list of contractors needs reviewing and replacing with a framework agreement with a reduced number of contractors. Work on this project is expected to commence in October 2014 with new arrangements in place by March 2015.</p>	<p>This still under discussion with Housing Area Renewals and is likely to slip to April 2015.</p>	
		<p>HR to be requested to provide a procurement training element into the standard induction training provided to all new starters within Denbighshire. Acting Strategic Procurement Manager (October 2013)</p> <p>Response at February 2014: HR have been requested to include a Procurement Awareness session into their induction training. This will be a brief explanation on CPR's and Procurement procedures.</p> <p>Response at July 2014: The SPU has been informed that Strategic HR no longer undertakes a corporate induction programme. This is now the responsibility of each department. The SPU will now have to confer with all Heads of Service to establish how the Council can inform new members of staff of the requirements of procurement.</p> <p>Once the new CPRs have been finalised it is</p>	<p>In progress Strategic HR no longer provides corporate induction training. Discussions are currently ongoing with Strategic HR as to the best way to ensure that all new members of staff are aware of the Contract Procedure Rules.</p>	<p>A meeting is to be held with Customers and Education Support, who are now responsible for the Induction Pack to ensure the Contract Procedure Rules are included.</p>

Risk/ Issue No.	Risk/Issue	Agreed Action Responsibility & Timescale	Current Status	Further Action Needed
		intended to hold CPR training workshops for all members of staff with any procurement responsibility. This will be undertaken on a service by service basis.		
6.	<p>The Council does not maintain a corporate contracts register, which is required for transparency and is an important management tool. Signed contracts are vital documents that should be easily accessible in case the Council needs to resolve disputes with any of its contractors.</p> <p><i>Note: Services may be spot purchasing goods or services but contracts specific to other departments may offer advantageous pricing if accessible.</i></p>	<p>Each service needs to start collating a list of service specific contracts in order to populate a central contract register. This requirement is already set within the revised CPRs for Heads of Service to action. In order to capture this information, the SPU has developed a spread sheet to issue to all 'tier 1' managers to populate with details of their current contracts. The spread sheet will be issued to departments in October 2013. Acting Strategic Procurement Manager (January 2014)</p> <p>Response from February 2014: Information has been received from the majority of departments and is currently undergoing review. Completion of the review by 31 March 2014</p> <p>Response from July 2014: Information has been received from departments but, due to other priorities and the merger of the DCC and FCC procurement teams, this has been delayed. It is anticipated that this will be reviewed in September 2014.</p>	<p>In progress Information from departments has been received and is still under review. Workshops were held with services in October 2014 to identify the range of formats required for a contract register and this has identified that there is not one solution that suits all services, due to the difference in contracts they use. The SPU is currently working with all Directorates to complete this task.</p>	The target is to have this task completed in line with the roll out of the e-sourcing system in March 2015.
7.	<p>The Council has several different lists used for construction-related works. All have control deficiencies to different extents that could put the Council at risk of health and safety sanction, financial losses and reputation damage.</p> <p>There is an opportunity to combine approved lists, which should reduce errors, improve consistency and remove the</p>	<p>The revised CPRs (out for consultation at the time of this report) reduce the limit for using approved lists for construction works to £250k (these are for individual items). It also specifies that the 'Head of Procurement' must approve the use of approved lists. Acting Strategic Procurement Manager (January 2014)</p> <p>Highways will review the Highways & Environment approved list to ensure that all suppliers and contractors comply with the Council's criteria for inclusion. Performance Officer (November</p>	<p>In progress Phase 1 of the review of the Property Services Approved List is complete as identified in Risk No 5. Reviews of the remaining categories will take place on a scheduled basis in Q1/Q2 2015. The use of Approved Lists will be phased out by April 2016.</p> <p>The Highways Framework Agreement has now been</p>	See Risk/Issue 5

Risk/ Issue No.	Risk/Issue	Agreed Action Responsibility & Timescale	Current Status	Further Action Needed
Tudalen 58	duplication of their upkeep to reveal efficiencies.	<p>2013)</p> <p>In the medium to long term, framework agreements for highways minor works will negate the need for approved lists in this area (See Risk Issue 9).</p> <p>Property will work with the SPU and the Construction Procurement working Group to:</p> <ul style="list-style-type: none"> • introduce a managed and transparent rotation system for tender invitation (look at Housing Renewals system); • instigate quality monitoring and recording system (not just health and safety); and • investigate integration of an approved list system with Proactis. <p>The development of framework agreements for smaller building projects, particularly reactive maintenance works will be undertaken by the Construction Procurement Working Group (See Risk Issue 9). Acting Strategic Procurement Manager & Property Manager (January 2014)</p> <p>Response from February 2014: Following the establishment of the Construction Procurement Working Group the use of Approved Lists will be discontinued for the majority of services and replaced by Framework Agreements. This removes the need for the Head of Procurement to approve their use.</p> <p>Response from July 2014: See Item 2 for comments.</p> <p>The SPU and Highways are currently working on the establishment of a framework agreement for Minor Works. The original intention was to advertise this by the end of July 2014, with the intention of having a new framework agreement in place by Q1 of 2015. This is currently on schedule and will replace the current approved</p>	completed and awarded to 12 companies, all of which are based in North Wales. This agreement is available for use from December 2014 and will replace the Approved List currently being used in that department.	

Risk/ Issue No.	Risk/Issue	Agreed Action Responsibility & Timescale	Current Status	Further Action Needed
		<p>list system.</p> <p>Once the new property services frameworks are completed the new rotational selection procedure will be in place.</p>		
8.	<p>On occasion, services and schools contract suppliers that are not on an approved list and without first consulting Property Services for advice. A contributing factor may be that they have concerns about the transparency of the costs they are being committed to without their consent or knowledge.</p> <p>Without clear communication channels and more cohesive working relationships, the Council and schools could fail in their obligation to maintain suitable health and safety arrangements, and poorly specified jobs could result in higher costs and inferior quality work.</p>	<p>CPRs will be formulated to cover schools using the same format as the revised Council CPRs. This will give the necessary guidelines on acceptable procurement practices, with scope for sanction where there are any breaches.</p> <p>To support this, the SPU, Property and Internal Audit will work together to provide awareness training for schools (Finance Managers) to promote compliance. Acting Strategic Procurement Manager, Education Planning & Resource Manager, Property Manager and Head of Internal Audit (January 2014, Procurement Training to be provided October 2013)</p> <p>Response from February 2014: The School Cluster Groups will be used to disseminate training once CPR's have been developed. Legal Services and School Improvement are currently working on a version for schools.</p> <p>An initial awareness session with schools Finance and Business Managers has been undertaken.</p> <p>Response from July 2014: The CPRs for schools have been drafted and are now out with schools for consultation. This is being co-ordinated by Legal Services in conjunction with the Education Planning & Resource Manager.</p> <p>In addition to this, an "Introduction to Procurement" training course is being arranged for all the schools Business and Finance managers for August / September 2014 to make them</p>	<p>Complete Contract Procedure Rules covering schools have now been completed and issued to all schools for use.</p>	

Tudalen 59

Risk/ Issue No.	Risk/Issue	Agreed Action Responsibility & Timescale	Current Status	Further Action Needed
Tudalen 60		<p>aware of the requirements of procurement legislation. This course has already been provided for all corporate finance staff.</p> <p>Enhance the Purchasing Systems (Proactis P2P) to create additional workflow approval for construction-related purchase orders i.e. before placing an order with a supplier, a nominated construction lead will have to approve it. A prototype has been tested in Flintshire County Council. A pilot project using the procurement of furniture will be established in this Council in October 2013. This will then be extended to other commodity areas including construction once the principle has been proved. Acting Strategic Procurement Manager to lead, with assistance from Construction Working Group and Senior Management Accountant (April 2014)</p> <p>Response from February 2014: Further discussion is required with Finance on this in order to create the additional workflow required.</p> <p>Response from July 2014: Discussions with the FCC P2P team are being undertaken to establish the procedure required to set this facility up in the P2P portal. The new Central Invoicing Process has temporarily delayed this from being reviewed.</p> <p>Preliminary discussions are being held with the P2P finance team to establish a procedure where schools purchase orders for construction activities are routed to Property Services for approval.</p>	<p>In progress Discussions have now taken place between DCC and FCC staff resulting in a trial process of routing purchase orders to a member of staff who will have responsibility for authorising the order e.g. a furniture order could be routed to Property Services to approve / reject based on the knowledge of available furniture within the Council. The Proactis P2P system will be undergoing an upgrade in Q1 2015, therefore the trial will not take place until this upgrade is complete.</p>	Undertake trial following upgrade if Proactis P2P system in Q1 2015
9.	There is an opportunity for services to collaborate and pool resources to reduce costs on minor works. A framework agreement, if arranged properly,	The SPU will formulate a working group to develop both projects (Highways and Property minor works framework agreements). The building minor works framework agreement will be developed separately to highways but using	<p>In progress Reactive maintenance and asbestos frameworks have now been advertised and are on target for completion by April 2015.</p>	See Risk/Issue 5

Risk/ Issue No.	Risk/Issue	Agreed Action Responsibility & Timescale	Current Status	Further Action Needed
Tudalen 61	<p>should save time and money in the long term. The challenge is to maintain a transparent and fair process that gives local suppliers (Small Medium Enterprises) an equal opportunity to win the tender. This promotes diversity and competition and ties in with the National and Council's Corporate priority of economic regeneration.</p>	<p>the same method/approach (see specific action below). The working group will carry out analysis of all construction spend. Based on the analysis, procurement action plans will be developed for the different areas of spend. Acting Strategic Procurement Manager & Construction Working Group (September 2013)</p> <p>Response from February 2014: Working groups for both Highways and Property have now been established. Spend analysis is ongoing at this point in time along with identification of areas of spend to establish frameworks. The intention is to commence work on establishing frameworks for asbestos removal during April 2014 with other areas by July 2014.</p> <p>Response from July 2014: See Items 2 and 7 for comments.</p> <p>Under the new procurement structure, specific officers have now been assigned to review the expenditure in category areas. Due to the merger of the DCC and FCC procurement teams it is intended to have the review completed as quickly as possible during Q3 of 2014/15.</p> <p>Work commenced on the establishment of frameworks for asbestos surveying and removal in July 2014 and will commence on reactive maintenance works in August 2014. Work also commenced on the Highways Minor works framework in July 2014.</p> <p>Property Services will work with the SPU business partner to develop frameworks for lower value work. Efficiencies should be possible through reducing management costs, but the cost needs to be balanced with quality and legislative compliance. Acting Strategic Procurement Manager & Procurement Manager (Proposals will be developed by March 2014)</p>	<p>See Risk/Isasue 5.</p> <p>The Highways Minor Works framework agreement is now complete and available for use as identified in Risk/Issue 7</p>	

Risk/ Issue No.	Risk/Issue	Agreed Action Responsibility & Timescale	Current Status	Further Action Needed
Tudalen 62		<p>Response from February 2014: This is currently in progress with the intention of having relevant frameworks in place by July 2014</p> <p>Response from July 2014: See Item 2</p> <p>Work has commenced on the frameworks for asbestos surveying and removal and reactive maintenance and these will be advertised in August with the intention of having frameworks in place by October/November 2014.</p> <p>The Highways & Environment Service Plan for 2013-14 contains an improvement activity under Outcome 1 for "Developing a minor works framework" (HES101a). Once developed, this can be rolled out to other areas of the service. Works Unit Manager / Performance Officer (with assistance from SPU) Completion date for HES101a is 31 March 2014, but can possibly be brought forward should the need arise</p> <p>Response from February 2014: This is currently in progress with the intention of having relevant frameworks in place by July 2014</p> <p>Response from July 2014: The SPU and Highways are currently working on the establishment of a framework agreement for Minor Works. The original intention was to advertise this by the end of July 14, with the intention of having a new framework agreement in place by Q1 of 2015/16.</p>	Complete The Highways Minor Works framework agreement is now complete and available for use as identified in Risk/Issue 7.	
10.	Tendering and contract-related templates (e.g. H05s and pre-qualification questionnaires) are inconsistent and direct the selection of suppliers to be based on lowest value instead of best value.	A construction procurement working group will be formed to review all current PQQ and tender documentation (including supplementary terms and conditions) and agree on a common set of construction-related documents. The Strategic Procurement Manager is developing a set of generic templates in line with the values set within the revised CPRs. These will be circulated	In progress The documentation review is complete. The SPU is now updating all templates in line with the review to ensure that, when e-sourcing is rolled out, all questions and documentation are standard. This will be completed	Complete update of all templates – March 2015

Risk/ Issue No.	Risk/Issue	Agreed Action Responsibility & Timescale	Current Status	Further Action Needed
Tudalen 63	In line with Welsh Government requirements, services need to standardise PQQs (pre-qualification questionnaires), tender and contract templates to make it easier for suppliers to tender for work. If possible, this should be in coordination with other local authorities to be most effective.	<p>as part of the CPR awareness training (see action again Risk Issue 8). Acting Strategic Procurement Manager (January 2014)</p> <p>Response from February 2014: This action is on target for completion by end March 2014</p> <p>Response from July 2014: Under the new procurement structure, specific officers have now been assigned to review the current PQQ and tender documents, as these will be used in the Proactis e-sourcing system. Due to the merger of the DCC and FCC procurement teams it is intended to have the review completed as quickly as possible during Q3 of 2014/15.</p> <p>There is a need to get agreement from all service areas to move to a standard form of contract for similar types of construction works to avoid confusion with contractors e.g. JCT, NEC, PPC2000 etc.</p>	<p>by mid-January 2015.</p> <p>Contract template workshops have been held and there is a need to have templates built reflecting all current forms of contract. This is currently in progress for completion when e-sourcing goes live by March 2015.</p>	
		<p>Standardise the relevant Highways & Environment documents and incorporate them into the service's ISO 9001 document control system. Performance Officer (December 2013)</p> <p>Response from February 2014: This is currently in progress and due for completion during April 2014</p> <p>Response from July 2014: Owing to the volume of documents involved, documents are now being integrated into a single quality management system on a document by document basis, i.e. whenever an existing Highways & Infrastructure document is used, the Quality & Performance Officer is informed and it is then given a control reference and revision number in accordance with the service's ISO 9001 accreditation.</p>	Complete in July 2014	n/a

Risk/ Issue No.	Risk/Issue	Agreed Action Responsibility & Timescale	Current Status	Further Action Needed
Tudalen 64		<p>In partnership with the SPU business partner, Property Services will review forms/letters etc. used across the Council and develop a standard set of documents. These could be used as a model for use by other local authorities (consensus on the forms has proved difficult in the past). Acting Strategic Procurement Manager & Property Manager (January 2014)</p> <p>Response from July 2014: Under the new procurement structure, specific officers have now been assigned to review the current PQQ and tender documents, as these will be used in the Proactis e-sourcing system. Due to the merger of the DCC and FCC procurement team,s it is intended to have the review completed as quickly as possible during Q3 of 2014/15.</p>	<p>In progress The documentation review is complete. The SPU is now updating all templates in line with the review to ensure that, when e-sourcing is rolled out, all questions and documentation are standard. This will be completed by mid-January 2015.</p>	The SPU is now updating all templates in line with the review to ensure that, when e-sourcing is rolled out, all questions and documentation are standard. This will be completed by mid-January 2015.
1.	Many procurement projects fail if they are not properly planned and adequately resourced. Such problems could be minimised if better links were established between procurement and project management. A large, complex procurement exercise should not be able to progress without a sound business case and agreed procurement plan.	<p>The SPU is developing a checklist for procurements valued over £100k and this will shortly be available as a spread sheet. These will be linked to CPRs, the project management system (Verto) and the procurement section of the business case template. Acting Strategic Procurement Manager (October 2013)</p> <p>Response from February 2014: The checklist has been completed and is now under review following comments received during the CPR consultation exercise. This should be finalised in conjunction with the CPR's</p> <p>Response from July 2014: The checklist is complete and is waiting the completion of the review of the CPRs by Legal Services. The SPU is unable to progress this any further at this point in time. The indication from Legal Services is that the review will be completed by the end of September 2014 and taken through the committee processes by the end of December</p>	<p>Complete The checklist is complete and will be available following the implementation of the revised CPR's.</p> <p>The Verto system has been updated to add additional questions users must complete when undertaking projects that have any procurement activity to be undertaken as part of the procedure.</p>	

Risk/ Issue No.	Risk/Issue	Agreed Action Responsibility & Timescale	Current Status	Further Action Needed
Tudalen 65		<p>2014.</p> <p>New CPRs state that a procurement checklist must be completed for contracts valued over £100k. The SPU must give approval and, if the construction relates to Property, HR or ICT, additional approval is required from each of the affected services. If valued less than £100k, the questionnaire should still be completed; however, the SPU approval is not required (note: approval from HR, ICT and/or Property still applies). Acting Strategic Procurement Manager and Corporate Programme Office Manager (October 2013)</p> <p>Response from February 2014: The checklist has been completed and is now under review following comments received during the CPR consultation exercise. This should be finalised in conjunction with the CPR's</p> <p>Response from July 2014: As above. Discussions have commenced with the Corporate Programme Office Manager to amend the Verto system to include procurement related questions into the system.</p>	<p>Complete As above</p>	
12.	<p>Wales Audit Office Recommendation</p> <p>The current practices adopted by the Council for allocating work in respect of schools' building maintenance need to be more transparent .</p> <p>The Council should review and strengthen their procedures in respect of their use of approved contractor lists. The Council should:</p> <ul style="list-style-type: none"> • clearly communicate to contractors how to apply and access the approved list; 	<p>Work is ongoing to establish framework arrangements for reactive maintenance works to all public buildings. This is in conjunction with the work being undertaken by the Construction Procurement Working Group which is considering procurement of construction projects corporately (not just within Property). July 2014 for agreed ITT and consultation.</p> <p>While an approved list is likely to remain for specialist contractors and, in the medium term, contractors wishing to be considered for higher value non-reactive works, this will be advertised on the Council's website.</p> <p>The Proactis e-sourcing system being rolled out through the Strategic Procurement Unit will</p>	<p>In progress See Risks/Issues 5 and 7</p>	See Risk issue 5

Risk/ Issue No.	Risk/Issue	Agreed Action Responsibility & Timescale	Current Status	Further Action Needed
Tudalen 66	<ul style="list-style-type: none"> • establish agreed procedures or criteria as to how contractors will be selected from the approved list in terms of work allocations; and establish agreed processes to evidence the selection of contractors from the approved list based on price, quality or past performance. 	<p>facilitate the selection of contractors and recording and monitoring of cost, quality and performance.</p> <p>User training will take place May/June 2014. System configuration for monitoring will commence once users have been trained.</p> <p>Response from July 2014: Work has now started on establishing framework agreements for Reactive Maintenance services and also Asbestos Surveying and Removal. The remainder of the Approved List categories are being reviewed on a case by case basis with a view to having alternative solutions in place by March 2015.</p> <p>Due to issues with the previous project manager, delays have been encountered with the project. A new project management board has been established. Roll out is expected in Q1 of 2015/16.</p>		
13.	<p>Wales Audit Office Recommendation</p> <p>Whilst the Council has provided a rationale for allocating work to a small number of contractors, current processes need to improve to enable the Council to check and monitor work allocations</p> <p>Management information needs to be available to enable Council officers to check and monitor the levels of work allocated to contractors.</p>	<p>No automated system currently in place. The Proactis e-sourcing system being rolled out through the Strategic Procurement Unit will provide an electronic information management tool for this purpose.</p> <p>User training will take place May/June 2014. System configuration for monitoring will commence once users have been trained.</p> <p>Response from July 2014: Due to issues with the previous project manager, delays have been encountered with the project. A new project management board has been established. Roll out is expected in Q1 of 2015/16.</p> <p>The system is being configured to ensure a selection process is created within the portal to select contractors based on pre-set criteria rather than the current procedure utilised.</p>	<p>Complete</p> <p>The Proactis e-sourcing system has now been configured to provide supplier selection rules based on a rotational basis. This will be used in Property Services when the new framework agreements are in place, and is available for use by Highways following the award of the Minor Works Framework Agreement.</p>	

Risk/ Issue No.	Risk/Issue	Agreed Action Responsibility & Timescale	Current Status	Further Action Needed
14.	<p>Wales Audit Office Recommendation</p> <p>The Council is not fully adhering to its current contract procedure rules in respect of school building maintenance works.</p> <p>Officers should be reminded of the requirement to obtain quotes for all works for less than £10,000 unless it can be demonstrated that a quote would not be practicable, eg for emergency works.</p>	<p>Evidence shows that over the last two years (2012/13 to February 2014) from a total of 2,148 jobs completed, 44.5% were for a value of less than £100 and 37.5% were for a value below £500. Only 7.5% of jobs were for a value over £1,000. Given the volume, diverse nature of the jobs and client expectations to have service delivery restored ASAP, it is not considered practicable in terms of internal resource (when coupled with the workload generated through planned, capital and client request works), customer needs and the availability of contractors willing to undertake reactive works, to routinely obtain quotes for reactive works. April 2014</p> <p>Response from July 2014: Justification for not obtaining quotes for works between £1,000 and £10,000 is now required on works requisition forms – to be reviewed on a case by case basis by approving officers.</p>	Complete in July 2014	n/a

Mae tudalen hwn yn fwriadol wag

Adroddiad i'r:	Pwyllgor Llywodraethu Corfforaethol
Dyddiad y Cyfarfod:	17 Rhagfyr 2014
Aelod / Swyddog Arweiniol:	Barbara Smith - Aelod Arweiniol Moderneiddio a Pherfformiad Ivan Butler - Pennaeth Archwilio Mewnol
Awdur yr Adroddiad:	Ivan Butler - Pennaeth Archwilio Mewnol
Teitl:	Cynllun Gwella Llywodraethu

---

1. Am beth mae'r adroddiad yn sôn?

Mae'r adroddiad hwn yn rhoi'r wybodaeth ddiweddaraf am Gynllun Gwella Llywodraethu'r Cyngor sy'n deillio o 'ddatganiad llywodraethu blynnyddol' y Cyngor 2013/14 – 'Sicrhau llywodraethu da a gwelliant parhaus'.

2. Beth yw'r rheswm dros lunio'r adroddiad hwn?

Mae'r adroddiad hwn yn rhoi gwybodaeth i'r Pwyllgor am y cynnydd sy'n digwydd o ran rhoi'r gwahanol gamau gweithredu sydd wedi eu cynnwys yng Nghynllun Gwella Trefn Lywodraethol y Cyngor ar waith, er mwyn sicrhau bod gan y Cyngor drefn llywodraethol gadarn ac effeithiol ar waith.

3. Beth yw'r Argymhellion?

Bod y Pwyllgor yn adolygu a rhoi sylwadau ar yr adroddiad cynnydd.

4. Manylion yr Adroddiad

Teitl 'datganiad llywodraethu blynnyddol' diweddaraf y Cyngor oedd 'Darparu llywodraethu da a gwelliant parhaus'. Roedd y ddogfen hon yn darparu hunanasesiad eglur a chytbwys o drefniadau llywodraethu'r Cyngor, gan dynnu sylw at unrhyw wendidau llywodraethu arwyddocaol a meysydd eraill i'w gwella.

Roedd y meysydd gwella wedi eu cynnwys mewn Cynllun Gwella Llywodraethu, sydd hefyd yn cynnig camau gweithredu i fynd i'r afael â gwendidau, y swyddogion sy'n gyfrifol am y camau gweithredu, ac amserlenni. Mae'r adroddiad hwn yn rhoi'r wybodaeth ddiweddaraf ar y cynnydd gyda'r Cynllun Gwella Llywodraethol wedi'i gynnwys fel Atodiad 1.

5. Sut mae'r penderfyniad yn cyfrannu at y Blaenoriaethau Corfforaethol?

Er nad yw'r hunanasesiad 'datganiad llywodraethu blynnyddol' yn cyfrannu'n uniongyrchol at Flaenoriaethau Corfforaethol, mae'n darparu asesiad a sicrwydd ar ddarpariaeth y Cynllun Corfforaethol, perfformiad gweithredol ac ariannol y Cyngor,

trefniadau llywodraethu, ymgysylltu â'r gymuned ac ati sydd i gyd yn cael eu cyfeirio tuag at gyflawni'r Blaenorriaethau Corfforaethol.

6. Faint fydd yn ei gostio a sut bydd yn effeithio ar wasanaethau eraill?

Nid oes unrhyw gostau ynghlwm wrth yr adroddiad hwn, a'r unig effaith ar wasanaethau yw lle mae'r adroddiad yn nodi meysydd gwella; ond, bydd gwasanaethau eisoes yn ymwybodol o'r rhain a dylent fod yn eu cynnwys yn eu cynlluniau gwasanaeth.

7. Beth yw prif gasgliadau'r Asesiad o Effaith ar Gydraddoldeb (AEC) a gynhaliwyd ar y penderfyniad? Dylai'r templed AEC wedi'i lenwi gael ei atodi fel atodiad i'r adroddiad.

Nid oes angen penderfyniad na chynnig ar gyfer newid mewn perthynas â'r adroddiad hwn, felly nid oes unrhyw effaith ar bobl sy'n rhannu nodweddion sydd wedi eu gwarchod.

8. Pa ymgynghoriadau sydd wedi'u cynnal â'r Pwyllgor Craffu ac eraill?

Mae hwn yn adroddiad er gwybodaeth yn unig. Roedd yr unig ymgynghoriad gyda'r swyddogion sydd â chyfrifoldeb am weithredu'r camau gweithredu a nodwyd yn y Cynllun Gwella Llywodraethu.

9. Datganiad y Prif Swyddog Cyllid

Nid oes unrhyw oblygiadau ariannol ynghlwm wrth yr adroddiad hwn.

10. Pa risgiau sydd yna, ac a oes unrhyw beth y gallwn ei wneud i'w lleihau?

Pe na bai'r Cynllun Gwella Llywodraethu yn cael ei weithredu, byddai gwendidau yn aros yn nhrefn lywodraethol y Cyngor, a allai arwain at:

- adroddiadau rheoleiddiol niweidiol;
- defnydd gwael o arian cyhoeddus;
- methiant i wella meysydd corfforaethol a meysydd gwasanaeth allweddol;
- colli hyder budd-ddeiliaid; ac
- effaith andwyol ar enw da'r Cyngor.

11. Pŵer i wneud y Penderfyniad

Nid oes angen gwneud penderfyniad ar gyfer yr adroddiad hwn, ond mae gofyniad o dan Fesur Llywodraeth Leol (Cymru) 2011 i'r 'pwylgor archwilio' oruchwyliau trefniadau llywodraethu corfforaethol y Cyngor.

Governance Improvement Action Plan – Progress Report December 2014

Improvement Area	Action	Responsibility	Timescale	Progress to Date
Significant Governance Issues				
In future, we accept that some services and functions will stop or be transferred to others who may be able to deliver them at lower or no extra cost. We need to review our governance arrangements to take account of this, ensuring that public money is spent wisely and the public continues to receive good services and value for money.	<p>We will be implementing new monitoring arrangements during 2014 to ensure that any third party or arms-length service providers have robust governance arrangements, and will implement scrutiny arrangements to monitor their financial and operational performance.</p> <p>The Head of Internal Audit produced a 'good practice' report in May 2014 that CET will discuss in July 2014 to agree the way forward.</p>	Initial review by Head of Internal Audit, which will lead to further action plan for implementation of new arrangements	Preliminary report by 31 May 2014, with further action plan for implementation of new arrangements to be agreed	In progress 'Phase 1' report to CET in July 2014 and Corporate Governance Committee in September 2014. CET commissioned Head of Internal Audit to lead 'phase 2', which is development of framework for DCC by 31 March 2015. This project is in progress.
 Our Internal Audit service provided a critical report on the procurement of construction services that highlighted several weaknesses, including that our procurement strategy is out of date. Internal Audit's recent follow up of the improvement action plan shows that, although we have developed a new draft strategy and Contract Procedure Rules, progress with improvement is slow and behind schedule. Also in procurement, we are involved in the development of some key projects but the creation of the National Procurement Service has also added to the complexity of procurement arrangements and led to a loss of	<p>There is a separate action plan for dealing with the issues raised in the Internal Audit report.</p>	Head of Finance & Assets	As per action plan	In progress Follow up of IA & WAO Action Plans reported to Corporate Governance Committee in September 2014. Progress reported as slow and behind schedule, so further follow up report in December 2014.
	<p>The Council is fundamentally changing significant elements of its procurement. In May 2014, Cabinet approved the merger of Flintshire and Denbighshire procurement teams to create a larger more robust team. It also approved the move towards category management in conjunction with Flintshire and Gwynedd.</p>		New team in place July 2014. Move to Category Management to take place up to 2016.	In Progress The contract notice issued in October 2014. A Pre-Qualification Questionnaire (PQQ) will be available at this time. Return of PQQ will be November 2014 with the Invitation to Tender (ITT) issued to short listed bidders in December 2014. Return for ITT's is end January 2015 with a Category Management partner appointed in March 2015.

Improvement Area	Action	Responsibility	Timescale	Progress to Date
Tudalen 72	A training programme has begun with relevant finance staff attending first.		Training programme is underway.	Complete 36 finance staff undertook the Introduction to Procurement course in June 2014. The course has been extended to the schools Business and Finance managers in October 2014.
	The Procurement Strategy is being re-drafted to better link with the Economic Development Strategy. Contract Procedure Rules are overdue but are currently with Legal Services for review.		Strategy due by August 14, as are CPRs	In progress Draft Strategy out for service consultation. The Contract Procedure Rules due for approval at County Council on 9 December 2014.
	The E-Sourcing project is due for implementation over the summer, along with Centralised Invoice Registration and improvements to Proactis for purchase order numbers.		Centralised Invoice Registration going live from July 2014.	In progress E-sourcing templates to be completed and departmental roll-out complete by the end of Q1 of 2015
Partnership Governance				
We are aware that not all partnerships use the partnership toolkit, so, as part of a comprehensive review of the partnership landscape, we need to review the guidance to ensure that it is user-friendly and effective. This review will also provide a greater knowledge and understanding of partnership activity and develop a better corporate understanding of the challenges of operational partnerships.	Practice-based review of governance toolkit	Head of Business Improvement & Modernisation	October 2014	In progress The review of the toolkit will form part of the Head of Internal Audit's review of third party and arms-length organisations. The deadline for this project is 31 March 2015.

Improvement Area	Action	Responsibility	Timescale	Progress to Date
Our partnership governance toolkit provides guidance on defining each partner's role in the partnership, line management responsibilities for staff supporting the partnership and legal status but does not provide clear guidance on the roles of partnership board members. We have already identified the need to review this guidance, as we are aware that it is not always used by partnerships.	Practice-based review of governance Toolkit	Head of Business Improvement & Modernisation	October 2014	In progress The review of the toolkit will form part of the Head of Internal Audit's review of third party and arms-length organisations. The deadline for this project is 31 March 2015.
Constitution				
The Council's main governance guidance is provided in our ~~comprehensive~~ Constitution that ~~clearly~~ sets out respective roles and responsibilities of elected ~~members~~ and officers, particularly relating to governance, although it ~~needs~~ to be updated to take ~~account~~ account of changed role titles and elected member portfolios.	A new Model Constitution has been developed for Wales. The Council's current Constitution will be reviewed in light of the new model and updated to reflect changed job titles and portfolios.	Head of Legal & Democratic Services	Constitution working group to meet by September 2014, with further reports to Corporate Governance Committee and Council. New model to be adopted by 31 December 2014	In progress The working group report is scheduled for Corporate Governance Committee in December 2014. The new model to be adopted by County Council by no later than March 2015.
Our codes of conduct for elected members and employees form part of induction training, although we need to ensure that we have arrangements in place to ensure that we regularly raise awareness of these codes.	Elected members have been provided with several training sessions on the Code of Conduct and refresher sessions are made available each year. A strategy for maintaining awareness among employees will be developed.	Head of Legal & Democratic Services	Refresher sessions for elected members will be provided before March 2015. An awareness training strategy for employees will be implemented by March 2015	In progress Dates are currently being sought for the provision of these sessions, which will be completed within the timescale set out.

Improvement Area	Action	Responsibility	Timescale	Progress to Date
Equalities				
We are continuing our work to improve awareness of equalities issues. But Internal Audit's staff survey found that there is still work to do to improve awareness of corporate equalities arrangements.	The Corporate Equalities Group will discuss the Internal Audit report at its July 2014 meeting. At the same meeting, the Group will consider for approval a new e-learning training module on equalities issues. Following approval, this new module will be rolled out.	Head of Business Improvement & Modernisation	Autumn 2014	In progress CEG considered the E-learning module at its meeting on 14 October 2014. It will then be rolled out corporately. In response to the Internal Audit report, CEG anticipates that the e-learning will increase awareness of equalities issues across the Council.
Equality Impact Assessments are now mainstreamed into our decision-making process, but we still need to improve the quality of some of these assessments and will be introducing a quality assurance process during 2014.	The Head of Internal Audit will carry out a quality control review of a sample of Equality Impact Assessments during 2014/15 and feed back to Heads of Service to improve the quality of future Assessments.	Head of Internal Audit	Commencing September 2014	In progress This issue was debated at CEG and it is still under discussion as to whether this is the responsibility of Internal Audit. Alternative quality control ideas are being considered.
Policy Framework				
We have an anti-fraud and corruption policy, although we have not reviewed and updated this since 2006.	This policy has been reviewed and a new draft policy will be presented to Corporate Governance Committee.	Head of Legal & Democratic Services	November 2014	In progress The draft amended policy was considered by Corporate Governance Committee on 5 November 2014. Some amendments are required before a final version is formally approved
Our environmental policy is out of date and we do not have a formal corporate approach to environmental management that would help to demonstrate our values and ethics by committing to ensuring that we help to maintain, enhance and use natural resources sustainably now and in the future.	There are currently no plans to revisit our existing policies; however, sustainability is now a core principle in our community planning and is reflected in Denbighshire's draft Well-being Plan, due for publication in November 2014.	Head of Business Improvement & Modernisation	November 2014	We have no plans to update the current policy. No further action is planned.

Improvement Area	Action	Responsibility	Timescale	Progress to Date
Regulations & Standards				
We have an independent and objective internal audit service providing assurance across the whole range of DCC's services, including partnerships. The service has not yet carried out the required self-assessment review to ensure that it complies with the new Public Sector Internal Audit Standards but plans to do this early in 2014/15.	Self-assessment review against Public Sector Internal Audit Standards and report outcome to Corporate Governance Committee.	Head of Internal Audit	Review complete by 30 September 2014 and reported to next available committee meeting	Complete Self-assessment complete and will be reported to Corporate Governance Committee as part of the Head of Internal Audit's Annual Report 2014/15.
We have made significant improvements in information governance during the year; however, we recognise that we still have a lot of work to do but have identified this in our Information Management Strategy, for example: <ul style="list-style-type: none"> • develop e-learning modules for several areas of training; • improve the policy framework in areas such as email, records management and information security; • digitise catalogues and collections in our archives; • enhance our Publication Scheme and Disclosure Logs; • revise and embed the corporate retention schedule; and • achieve PSN accreditation for 2014. 	We will continue to implement the Information Strategy E-learning on data protection is now in place Other actions on-going	Head of Business Improvement & Modernisation	Roll out to be completed September 2014	In progress Data protection training e-learning has now been completed by more than 1,000 members of staff. The Corporate Information Manager is continuing to collate responses to understand where there are gaps in take-up. PSN accreditation for 2014 has been achieved. A business case for the further roll-out of Egress secure e-mail system is being considered by Senior Leadership Team in November 2014. The archives/records management services are currently under review, with a proposal to expand the level of digitisation.

Improvement Area	Action	Responsibility	Timescale	Progress to Date
Elected Members				
Scrutiny Committees produce annual reports on their work to County Council but the Corporate Governance Committee's self-assessment highlighted that it had not formed part of this performance monitoring arrangement in recent years.	Head of Internal Audit to work with Chair of Corporate Governance Committee to produce report on the Corporate Governance Committee's performance and effectiveness for 2013-14.	Head of Internal Audit/Chair Corporate Governance Committee	Draft report by 31 July 2014	Complete Item for discussion at Corporate Governance Committee in September 2014.
Stakeholder Engagement				
Our latest resident survey highlighted that most people do not feel well-informed about the Council's performance and a range of other issues asked in the survey. T o p r e v e n t 76	We will continue to publish user-friendly performance information on the Council's website.	Head of Business Improvement & Modernisation	On-going	No further action is planned
	The Council's Corporate Communications Strategy Year 2 Action Plan includes various actions that will improve communication with residents to raise more awareness. This Strategy forms part of the team's service plan for 2014/15.	Various	Various timescales but Strategy to be implemented fully by 31 March 2015	Outstanding Visits to top 10 businesses have not progressed yet. Priority has been given to supporting the budget/Freedoms and Flexibilities process instead. In terms of business engagement more generally, good progress being made at an operational level both through the Economic Development Team and the Better Regulation project being led by the Public Protection Manager.

Improvement Area	Action	Responsibility	Timescale	Progress to Date
<p>The value of effective business engagement is only just being recognised, which means that we have a lot more work to do before we see the benefits that result from recent developments. We need to ensure that effective opportunities exist for businesses to provide feedback on the delivery of the Economic and Community Ambition Strategy / Programme and identify what we need to do to make engagement with the Council a valuable activity for businesses. In the longer term, as key stakeholders in the delivery of the overall vision for our economy, we need to increase business participation in making decisions about how we plan and invest Council budgets and resources for greatest economic effect.</p> <p style="text-align: right;">77</p>	<p>Leader and Corporate Director for Economic and Community Ambition to undertake annual visits to Business Groups and to the Top 10 businesses in the county to ensure that we are doing all we can to support local businesses and facilitate easy and accessible contact with senior decision makers within the Council.</p>	<p>Leader & Corporate Director for Community Ambition</p>	<p>Annual</p>	<p>Complete Survey complete and results being analysed for reporting to and discussion at the Economic Ambition Programme Board.</p>
	<p>A project to ensure that we are recognised as business-friendly. This will improve our engagement, both on a one to one business basis and also on a collective basis.</p>	<p>Public Protection Manager</p>	<p>Project timescales within Economic & Community Ambition Strategy</p>	<p>In progress A project proposal has been developed by the project manager, approved by the project sponsor and a project team has been set up. The Economic Ambition Board has approved the project and will receive regular reports, since it is one of the projects in the Economic Ambition Strategy Workshops have taken place with representatives of the business sector, including Chamber of Commerce, Federation for Small Businesses and Federation of Master Builders. We now have a set of outcomes, that have been shaped by industry. A business regulation survey and regulatory staff survey will now be undertaken, and task and finish groups set up to progress with other actions.</p>

Improvement Area	Action	Responsibility	Timescale	Progress to Date
	Annual survey of businesses. The results of the first survey are currently being collated and will inform how we work with businesses in future.	Economic & Business Development Manager	Annually in June	Complete Survey complete and results being analysed for reporting to and discussion at the Economic Ambition Programme Board.
Our Strategic HR service is working on a major programme to improve its performance since being identified as a significant governance issue in last year's Annual Governance Statement. The service has also reported its progress on implementing improvements arising from an adverse Internal Audit report to the Corporate Governance Committee. There are still concerns over the delivery of the improvement programme.	Internal Audit review to assess progress with improvement. Report to Corporate Governance Committee on outcome of review.	Head of Internal Audit	Review complete by 30 June 2014 and reported to next available committee	Complete Review completed and reported to Corporate Governance Committee in September 2014.

Adroddiad i'r:	Pwyllgor Llywodraethu Corfforaethol
Dyddiad y Cyfarfod:	5 Tachwedd 2014
Aelod Arweiniol:	Julian Thompson-Hill, Aelod Arweiniol Cyllid ac Asedau
Awdur yr Adroddiad:	Ivan Butler - Pennaeth Archwilio Mewnol
Teitl:	Diweddarriad ar y Taliadau Ariannol i'r Rheiny sy'n Gadael Gofal

---

1. Am beth mae'r adroddiad yn sôn?

Mae'r adroddiad hwn yn rhoi'r wybodaeth ddiweddaraf am y cynnydd gyda'r cynllun gweithredu a gynhwyswyd yn yr adroddiad Archwilio Mewnol ar Daliadau Ariannol i'r Rheiny sy'n Gadael Gofal a gyhoeddwyd ym mis Mawrth 2014.

2. Beth yw'r rheswm dros luniô'r adroddiad hwn?

Gofynnodd y Pwyllgor Llywodraethu Corfforaethol am adroddiad cynnydd yn ei gyfarfod ar 15 Ebrill 2014.

3. Beth yw'r Argymhellion?

Argymhellir bod y Pwyllgor yn adolygu ac yn gwneud sylwadau ar yr adroddiad cynnydd, yn enwedig o ran diffyg cynnydd gyda'r prif fater a godwyd, gan benderfynu a oes angen unrhyw wybodaeth bellach neu adroddiadau cynnydd pellach.

4. Manylion yr Adroddiad

Roedd adroddiad Archwilio Mewnol ar Daliadau Ariannol i'r Rheiny sy'n Gadael Gofal a gyhoeddwyd ym mis Mawrth 2014 yn cynnwys cynllun gweithredu gyda phedwar Mater Cymedrol ac 14 o gamau gweithredu i fynd i'r afael â nhw. Pan gyflwynodd y Pennaeth Archwilio Mewnol yr adroddiad i'r Pwyllgor Llywodraethu Corfforaethol ar 15 Ebrill 2014, mynegodd y Pwyllgor rai pryderon o ran bod y broses dalu bresennol yn anghynaladwy ac felly bu i'r Pwyllgor ofyn i Archwilio Mewnol gynnal adolygiad dilynol ac adrodd yn ôl iddynt.

Mae Atodiad 1 yn rhoi diweddarriad ar gynnydd y cynllun gweithredu ac yn dangos mai dim ond pump o'r camau gweithredu sydd wedi eu cwblhau, gyda thri arall ar y gweill. Nid yw chwech o'r camau gweithredu wedi cael sylw, gan gynnwys y prif fater a godwyd (Mater 1), a oedd yn gofyn am adolygiad llawn o'r broses ar gyfer gwneud taliadau i'r rheiny sy'n gadael gofal. O'n trafodaethau, ni fu unrhyw gyswilt rhwng y Gwasanaethau Cymdeithasol a Refeniw a Budd-daliadau er mwyn trafod dull corfforaethol. Mae'r diffyg cynnydd o ran y mater allweddol hwn hefyd wedi cael effaith ar faterion eraill o fewn y cynllun gweithredu.

Bydd Archwilio Mewnol yn cynnal adolygiad pellach ym mis Ionawr 2015.

5. Sut mae'r penderfyniad yn cyfrannu at y Blaenoríaethau Corfforaethol?

Amherthnasol - adroddiad er gwybodaeth yn unig yw hwn

6. Faint fydd yn ei gostio a sut y bydd yn effeithio ar wasanaethau eraill?

Amherthnasol - adroddiad er gwybodaeth yn unig yw hwn

7. Beth yw prif gasgliadau'r Asesiad o Effaith ar Gydraddoldeb a gynhaliwyd ar y penderfyniad? Dylid atodi Asesiad o Effaith ar Gydraddoldeb wedi ei gwblhau fel atodiad i'r adroddiad hwn.

Nid oes angen penderfyniad na chynnig gogyfer â newid mewn perthynas â'r adroddiad hwn, felly nid oes unrhyw effaith ar bobl sy'n rhannu nodweddion sydd wedi eu gwarchod.

8. Pa ymgynghoriadau a gynhaliwyd gydag Archwilio ac eraill?

Amherthnasol - adroddiad er gwybodaeth yn unig yw hwn

9. Datganiad y Prif Swyddog Cyllid

Nid oes unrhyw oblygiadau ariannol ynghlwm wrth yr adroddiad hwn.

10. Pa risgiau sy'n bodoli ac a oes unrhyw beth y gallwn ei wneud i'w lleihau?

Os nad yw cynllun gweithredu Archwilio Mewnol yn cael ei weithredu, bydd gwendidau yn parhau yn y gweithdrefnau ar gyfer gwneud taliadau i'r rheiny sy'n gadael gofal fel yr amlinellir yn yr adroddiad Archwilio Mewnol gwreiddiol.

11. Pŵer i wneud y Penderfyniad

Amherthnasol - adroddiad er gwybodaeth yn unig yw hwn

Cynllun Gweithredu

Adolygiad Dilynol Archwilio Mewnol: Gwasanaeth Gadael Gofal – Taliadau Ariannol

Dyddiad: Hydref 2014

Perchen nog Cynllun Gweithredu: Pennaeth y Gwasanaethau Plant a Theuluoedd

Allwedd Difrifoldeb Risg/Mater Corfforaethol		
	Critigol – Ymyrraeth sylweddol gan y Tîm Gweithredu Corfforaethol a'r Cabinet	
	Mawr - Ymyrraeth gan yr Uwch Dîm Arweinyddiaeth a/neu Tîm Gweithredu Corfforaethol gyda'r Cabinet	
	Cymedrol - Gallu delio â'r risg/mater ar lefel gwasanaeth. Efallai y bydd angen darparu diweddfariadau i'r uwch reolwyr a'r Uwch Dîm Arweinyddiaeth	

Rhif Risg / Mater	Risg / Mater	Camau i'w cymryd, Cyfrifoldeb ac Amserlen	Statws Cyfredol	Gweithredu Pellach
1. Tudalen 18	Mae angen cynnal adolygiad o'r broses sydd ar waith ar hyn o bryd ar gyfer gwneud taliadau i'r rheiny sy'n gadael gofal.	<ul style="list-style-type: none"> Trefnu cyfarfod gyda'r Pennaeth Refeniw a Budd-daliadau (a staff eraill yn ôl yr angen) er mwyn trafod dulliau amgen o gaffael nwyddau a/neu wneud taliadau i'r rheiny sy'n gadael gofal. <p>Rheolwr Gwasanaeth – Plant sy'n Derbyn Gofal / Arweinydd Ymarfer / Pennaeth Refeniw a Budd-daliadau – Mai 2014</p> <ul style="list-style-type: none"> Yn dilyn yr uchod, cynnal adolygiad o'r broses dalu bresennol a gweithredu newidiadau fel y bo'n briodol / ofynnol. <p>Rheolwr Gwasanaeth –Plant sy'n Derbyn Gofal – Medi 2014</p>	<p>Yn weddill</p> <p>Ar y gweill Archwiliwyd gwahanol ddarparwyr cyfrifon/cardiau. Mae gan yr Undeb Credyd gardiau sy'n diwallu anghenion pobl ifanc gyda rheolaethau ychwanegol, yn dibynnu ar eu hoedran (dim gorddrafft, gallu eu defnyddio mewn siopau ac i dynnu arian parod). Mae'r Undeb Credyd hefyd yn derbyn un taliad BACS ac yn gallu</p>	<p>Y Rheolwr Gwasanaeth – Plant sy'n Derbyn Plant i gyfarfod â'r Rheolwr Caffael Strategol Dros Dro a/neu Pennaeth Refeniw a Budd-daliadau i ystyried opsiynau eraill a allai fod ar gael mewn perthynas â chaffael nwyddau a gwasanaethau am brisiau gostyngol.</p> <p>Amserlen ddiwygiedig – Rhagfyr 2014</p> <p>Arweinydd Ymarfer i gwrdd â'r Swyddog Asesu Ariannol sy'n prosesu taliadau i'r rheiny sy'n gadael gofal. Cyfarfod pellach wedi ei drefnu gyda rheolwr yr Undeb Credyd i gwblhau cytundeb cyn gweithredu.</p> <p>Amserlen ddiwygiedig – Rhagfyr 2014</p>

Rhif Risg / Mater	Risg / Mater	Camau i'w cymryd, Cyfrifoldeb ac Amserlen	Statws Cyfredol	Gweithredu Pellach
Tudalen 82	<p>Dylid ystyried amcanion i gyflawni'r canlynol:</p> <ul style="list-style-type: none"> Sefydlu cyfrif banc neu gyfrif amgen ar gyfer pob person sy'n gadael gofal cyn gynted ag y bo modd yn dilyn atgyfeiriad i'r gwasanaeth i'w galluogi i dderbyn taliadau yn y ffordd hon ac i ddysgu am reoli cyllideb. Mwyhau gwerth am arian drwy drafod gyda chyflenwyr trydydd parti, e.e. Arriva ar gyfer tocynnau bws neu gyda chyflenwyr nwyddau gwyn i gael gostyngiadau pellach trwy gytundebau fframwaith. Archwilio ffyrdd mwy modern a diogelach o wneud taliadau, fel defnyddio cardiau rhagdaledig lle gellir monitro a rheoli lefel y gwariant yn hawdd. Byddai hyn yn disodli'r angen i weinyddu trafodion drwy'r cyfrif arian mân, sy'n gostus ac yn llafurddwys. 	<p>Sylwer: Mae cyfrifon banc yn cael eu sefydlu ar gyfer y rheiny sy'n gadael gofal. Mae proses yn ei lle i gefnogi rhai o'r rheiny nad ydynt yn gallu rheoli materion cyllidebu. Mae hyfforddiant, cefnogaeth a chyngor yn ei le a chyfrifon banc wedi eu ceisio ar gyfer yr adeg pan fydd y gwasanaeth yn hyderus mai hyn sy'n diwallu anghenion asesedig y person ifanc orau.</p> <ul style="list-style-type: none"> Sefydlu proses lle mae cyfrif banc pob person ifanc yn cael ei fonitro pob chwe wythnos. <p>Arweinydd Ymarfer a Gweithwyr Cymdeithasol eraill – Mai 2014</p> <ul style="list-style-type: none"> I'w gynnwys yn yr adolygiad cyffredinol. I'w gynnwys yn yr adolygiad cyffredinol. 	<p>rhannu'r arian yn unol â'n cyfarwyddyd. Mae'r Arweinydd Ymarfer wedi cyfarfod â rheolwr yr Undeb Credyd i symud ymlaen gyda'r opsiwn hwn.</p> <p>Wedi ei gwblhau</p> <p>Yn weddill</p> <p>Ar y gweill</p>	<p>Monitro drwy oruchwyliaeth ac archwilio ffeiliau.</p> <p>Cyfarfod i'w gynnwl i drafod materion caffaol (gweler y nodyn uchod).</p> <p>Trefniadau i'w gwblhau (gweler y nodyn uchod).</p>

Rhif Risg / Mater	Risg / Mater	Camau i'w cymryd, Cyfrifoldeb ac Amserlen	Statws Cyfredol	Gweithredu Pellach
	<p>Yn ogystal, mae angen ystyried gweithio ar draws gwasanaethau i gyflawni'r prosiect hwn er mwyn manteisio ar setiau o sgiliau y tu allan i'r amgylchedd gofal cymdeithasol, e.e. trafod prisiau a marchnata.</p> <ul style="list-style-type: none"> I'w gynnwys yn yr adolygiad cyffredinol. 		<p>Yn weddill</p>	Cyfarfod i'w gynnal i drafod materion caffaol (gweler y nodyn uchod).
2. Tudalen 83	<p>Mae angen adolygu gweithdrefnau'r gwasanaeth ar gyfer y rheiny sy'n Gadael Gofal, ond rydym ni'n derbyn y gallai fod yn ymarferol delio â'r ymarfer hwn ar ôl mynd i'r afael â'r mater blaenorol.</p> <p>Yn gysylltiedig â hyn, mae meysydd cysylltiedig sy'n peri pryder yn cynwys y canlynol:</p> <ul style="list-style-type: none"> Dylai'r atodlen lwfansau sy'n daladwy gael ei hadolygu a'i chymeradwyo gan uwch reolwr priodol yn flynyddol. Dylid dilyn yr un drefn ar gyfer grantiau cartref cyntaf y rheiny sy'n gadael gofal (os ydynt am barhau yn yr un modd ar ôl yr adolygiad). Efallai y bydd ar bob gweithiwr cymdeithasol sy'n delio â rhai sy'n gadael gofal angen rhywfaint o hyfforddiant gloywi i helpu i 	<ul style="list-style-type: none"> Y Rheolwr Gwasanaeth i adolygu'r atodlen Rheolwr Gwasanaeth – Plant sy'n Derbyn Gofal – Ebrill 2014 Y Rheolwr Gwasanaeth i adolygu'r atodlen Rheolwr Gwasanaeth – Plant sy'n Derbyn Gofal – Ebrill 2014 Gweithdy yn ystod cyfarfod Grŵp Ymarfer Arweinydd Ymarfer – Ebrill 2014 	<p>Wedi ei gwblhau Adolygiad o'r broses dalu ar gyfer y flwyddyn ariannol hon wedi ei gynnal. Ni wnaethpwyd unrhyw newid. Cytuno ar daliadau'r flwyddyn ariannol nesaf yn dilyn derbyn cadarnhad o sefyllfa'r gyllideb.</p> <p>Wedi ei gwblhau Fel uchod</p> <p>Yn weddill Ei ddal yn ôl hyd nes bydd yr aelod newydd o'r tîm yn ei swydd.</p>	<p>Rheolwr Gwasanaeth – Plant sy'n Derbyn Gofal a'r Swyddog Cyllid i adolygu sefyllfa'r gyllideb.</p> <p>Fel uchod</p> <p>I'w gynnal ym mis Tachwedd fel rhan o ddiwrnod tîm 14+ ac Ymgynghorwyr Personol Barnardos. Amserlen ddiwygiedig –</p>

Rhif Risg / Mater	Risg / Mater	Camau i'w cymryd, Cyfrifoldeb ac Amserlen	Statws Cyfredol	Gweithredu Pellach
	<p>godi eu hymwybyddiaeth o'r angen i gadw at y gweithdrefnau os yw'r gwasanaeth am sicrhau proses deg a chyson a bod y fframwaith ariannol yn gadarn.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Adolygiad pellach o'r gweithdrefnau y dylid eu gwneud i adlewyrchu unrhyw newid i'r broses dalu (sy'n deillio o'r gwaith dan rif 1 uchod). <p>Rheolwr Gwasanaeth – Plant sy'n Derbyn Gofal Ar ôl cwblhau'r adolygiad o'r broses dalu.</p>	Yn weddill	Tachwedd 2014
3. Tudalen 84	<p>Hyd nes y darperir deddfwriaeth mewn perthynas â dyletswydd a chyfrifoldeb y Cyngor tuag at bobl ifanc sy'n cyflwyno eu hunain fel pobl ddigartref (dan y cytundeb Dyfarniad Southwark) mae angen canllawiau dros dro ar y cymorth ariannol sydd i'w darparu.</p> <p>Bydd angen i bob gweithiwr cymdeithasol sy'n delio â'r unigolion fod yn ymwybodol o'i gynnwys ac i gadw ato wrth wneud taliadau.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Ailiysgrifennu/diweddaru'r polisi a'r canllawiau dros dro a'u rhannu gyda'r holl staff perthnasol. <p>Rheolwr Gwasanaeth – Plant sy'n Derbyn Gofal – Ebrill 2014</p> <ul style="list-style-type: none"> Adolygiad pellach o'r gweithdrefnau y dylid eu gwneud i adlewyrchu unrhyw newid i'r broses dalu (sy'n deillio o'r gwaith dan rif 1 uchod) <p>Rheolwr Gwasanaeth – Plant sy'n Derbyn Gofal Ar ôl cwblhau'r adolygiad o'r broses dalu.</p>	Ar y gweill Diweddar u'r polisi dros dro - wedi ei gwblhau ac eithrio cynnwys datganiad sefyllfa polisi gan RM. Yn weddill	I'w drafod yn y grŵp gweithredu Dyfarniad Southwark ac aelodau'r Gwasanaethau Tai. Amserlen ddiwygiedig – Rhagfyr 2014

Rhif Risg / Mater	Risg / Mater	Camau i'w cymryd, Cyfrifoldeb ac Amserlen	Statws Cyfredol	Gweithredu Pellach
4.	Dylai'r gwasanaeth ystyried sefydlu cytundeb gyda'r rheiny sy'n gadael gofal i sicrhau eu bod yn rhoi gwybod i'w Hymgyngħorydd Personol neu Weithiwr Cymdeithasol am unrhyw newid yn eu hamgylchiadau e.e. pan fydd budd-daliadau DWP yn daladwy, fel nad yw'r gwasanaeth yn parhau i wneud taliadau am gyfnod amhenodol.	<ul style="list-style-type: none"> Gwaith ar y gweill - mae CSDD, DWP a Barnardos ar hyn o bryd yn gweithio ar gytundeb cyfrinachedd tair ffordd a fydd yn caniatáu i wybodaeth benodol gael ei datgelu (h.y. dyddiadau dechrau derbyn budd-daliadau). Bydd hyn yn cael ei ddilyn gan waith ar gytundeb lle gall y sawl sy'n Gadael Gofal wneud cais am fudd-dal chwe wytnos cyn eu pen-blwydd yn 18 oed a derbyn taliad yn fuan ar ôl eu pen-blwydd yn 18 oed. Bydd hyn yn dileu'r angen am gydwysedd neu gyfaddawd yn ein dyletswyddau rhianta corfforaethol 'moesol' ac yn sicrhau ein bod yn fwy ymwybodol o newid mewn amgylchiadau person ifanc. <p>Arweinydd Ymarfer – Mai 2014</p> <ul style="list-style-type: none"> Bydd ffurflen ar gyfer y sawl sy'n gadael gofal hefyd yn cael ei llunio lle maent yn cytuno i roi gwybod am newid mewn amgylchiadau. <p>Arweinydd Ymarfer – Mai 2014</p>	<p>Wedi ei gwblhau Cytundeb yn ei le ac yn cael ei ddefnyddio.</p> <p>Wedi ei gwblhau Y ffurflen yn ei lle ac yn cael ei defnyddio.</p>	Monitro'r defnydd o'r cytundeb trwy oruchwyliau ac archwilio ffeiliau.

Mae tudalen hwn yn fwriadol wag

Rhaglen Gwaith i'r Dyfodol y Pwyllgor Llywodraethu Corfforaethol

28 Ionawr 2015	Eitemau Sefydlog	
1	Materion a Gyfeiriwyd gan y Pwyllgorau Archwilio	Cydlynnydd Archwilio, Rhian Evans
2	Adroddiadau Rheoleiddio Allanol Diweddar a Dderbyniwyd	Pennaeth Busnes, Cynllunio a Pherfformiad, Alan Smith / Keith Amos
3	Adroddiad Cynnydd Archwilio Mewnol	Pennaeth Gwasanaethau Archwilio Mewnol, Ivan Butler / Cyng Julian Thompson-Hill
4	Adborth ar Gyfarfod Cydraddoldeb Corfforaethol - adroddiad ar lafar	Cyngorydd Martyn Holland / Hugh Evans
5	Rhaglen Waith i'r Dyfodol	
	Adroddiadau	
Tudalen 87	6 Proses y Gyllideb 2015/16	Pennaeth Cyllid ac Asedau, Paul McGrady
	7 Datganiad Strategaeth Rheoli'r Drysorlys a Dangosyddion Darbodus 2015/16	Pennaeth Cyllid ac Asedau, Paul McGrady
	8 Adroddiad Blynnyddol Rheoli'r Drysorlys 2014/15	Pennaeth Cyllid ac Asedau, Paul McGrady
87	9 Cwmnïau Hyd Braich - Diweddariad	Pennaeth y Gwasanaethau Archwilio Mewnol, Ivan Butler
	10 Adroddiad Cyfansoddiad Model Newydd.	Pennaeth y Gwasanaethau Cyfreithiol, Adnoddau Dynol a Democritaidd, Gary Williams
	11 Adroddiad AGGCC	Cyfarwyddwr Gwasanaethau Cymdeithasol, Nicola Stubbins
	12 Cynllun Sicrwydd Archwilio Mewnol Blynnyddol - Hunanasesiad	Pennaeth y Gwasanaethau Archwilio Mewnol, Ivan Butler
25 Mawrth 2015	Eitemau Sefydlog	
1	Materion a Gyfeiriwyd gan y Pwyllgorau Archwilio	Cydlynnydd Archwilio, Rhian Evans

Rhaglen Gwaith i'r Dyfodol y Pwyllgor Llywodraethu Corfforaethol

	2	Adroddiadau Rheoleiddio Allanol Diweddar a Dderbyniwyd	Pennaeth Busnes, Cynllunio a Pherfformiad, Alan Smith / Keith Amos
	3	Adborth o'r Cyfarfod Cydraddoldeb Corfforaethol – adroddiad llafar	Cynghorydd Martyn Holland / Hugh Evans
	4	Rhaglen Waith i'r Dyfodol	
		Adroddiadau	
	5	Proses y Gyllideb 2016/17	Pennaeth Cyllid ac Asedau, Paul McGrady
	6	Cynllun Gwella Llywodraethu	Pennaeth Archwilio Mewnol, Ivan Butler
	7	Strategaeth Archwilio Mewnol	Pennaeth Archwilio Mewnol, Ivan Butler
Tudalen 88	8	Adroddiad am Nifer y cwynion a ddaeth i law	Pennaeth Cwsmeriaid a Chefnoogaeth Addysg / J. Walley
	9	Strategaeth Rheoli Gwybodaeth, Adroddiad Rheoli Gwybodaeth	Rheolwr Gwybodaeth Corfforaethol / Craig Berry
	10	Pwyllgor Llywodraethu Corfforaethol – Diweddarur'r Cylch Gorchwyl	Pennaeth y Gwasanaethau Cyfreithiol, AD a Democraidd, Gary Williams
20 Mai 2015		Eitemau Sefydlog	
	1	Materion a Gyfeiriwyd gan y Pwyllgorau Archwilio	Cydlynnydd Archwilio, Rhian Evans
	2	Adroddiadau Rheoleiddio Allanol Diweddar a Dderbyniwyd	Pennaeth Busnes, Cynllunio a Pherfformiad, Alan Smith / Keith Amos
	3	Adroddiad Cynnydd Archwilio Mewnol	Pennaeth y Gwasanaethau Archwilio Mewnol, Ivan Butler / Cynghorydd Julian Thompson-Hill
	4	Adborth o'r Cyfarfod Cydraddoldeb Corfforaethol – adroddiad llafar	Cynghorydd Martyn Holland / Hugh Evans
	5	Rhaglen Waith i'r Dyfodol	
		Adroddiadau	
	6	Proses y Gyllideb 2016/17	Pennaeth Cyllid ac Asedau, Paul McGrady

Rhaglen Gwaith i'r Dyfodol y Pwyllgor Llywodraethu Corfforaethol

DS Nid yw union ddyddiad cyhoeddi adroddiadau achlysuol gan er enghraift Swyddfa Archwilio Cymru neu Adroddiadau Blynnyddol gan yr Ombwdsmon yn hysbys ar hyn o bryd. Bydd dyddiad cyfarfod yn cael ei neilltuo ar eu cyfer gynted ag y bo'n ymarferol.

Revised 11/11/2014 CIW

Mae tudalen hwn yn fwriadol wag